

DE STAD

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

VERSCHIJNT DES VRIJDAGS

AMSTERDAM

REDACTIE EN ADMINISTR.

N.Z. VOORBURG WAL 262

TEL. INT. 33170 GIRO 97946

VACANTIEVREUGDE

DE POSTDUIVEN-SPORT

In de Amsterdamsche Jordaan is, behalve de hengelsport, het houden van duiven een zeer geliefde bezigheid. Op tal van daken ziet men in dit stads-gedeelte de duivenplatten boven de omgeving uitsteken. Onder de duivenliefhebbers is de postduivensport bijzonder populair, niet alleen om de weddenschappen die er mee zijn verbonden, maar meer om het genoegen een aantal goede vliegers en prijswinnaars te bezitten.

Ieder jaar vliegen de „Amsterdamsche” postduiven door Europa, soms van Noord-Spanje naar Amsterdam terug; hun instinct voor til en jongen wijst hun den weg. Merkwaardig is, dat duiven, die jongen hebben, de beste postduiven zijn.

Als de jonge duif nog maar weinige weken oud is, ontvangt zij het eerste onderricht al. Zij

Het opstijgen bij een proefvlucht in de omgeving van Amsterdam.

heeft dan reeds een genummerden aluminiumring over den poot, die er voor altijd aan blijft zitten. Later, wanneer de vogel aan wedstrijden en afstandsvluchten gaat deelnemen, ontvangt hij er nog een tweede „geheim nummer” bij, waardoor alleen de eigenaar hem kan herkennen.

De eerste vluchten maken de jonge vogels in de omgeving

De drinkbakjes in de goederenvagens worden gevuld. Duiven zijn dorstig onderweg.

Het afnemen van den ring bij den tijdmet.

Met een bijzonder daartoe vervaardigd instrument krijgt de duif, die aan afstandsvluchten deelneemt, een afzonderlijken ring om den poot.

van 't duivenslag. Als de duiven drie maanden oud zijn gaan zij, soms bij getale van zes duizend en meer, naar Ouderkerk aan den Amstel, vanwaar de eerste groote vlucht wordt ondernomen. Als de korven geopend zijn is gedurende eenige seconden de hemel verduisterd door de fladderende duiven; de zwermen cirkelen eenige oogenblikken rond, om daarna in de richting van de hoofdstad te verdwijnen. Langzamerhand wordt deze afstand van zeven kilometers dan vergroot; de langste binnenlandsche afstands-vlucht is vanuit Roosendaal. Na een jaar volgen de vluchten van het buitenland uit. Eerst uit België, dan uit Parijs, tenslotte uit de Spaansche badplaats San

Als de duiven zijn aangekomen, moeten zij eerst nog in het hok worden gelokt. Eerst dan wordt de ring van den poot verwijderd. Het oogenblik, dat de ring bij de jury wordt ingeleverd is beslissend voor 't opnemen der gemaakte tijden

De jonge duif krijgt reeds spoedig een aluminium ring om den poot.

De trots van iederen postduivenhouder zijn zijn gewonnen prijzen.

Sebastian. De duiven vliegen over Europa, althans bij gunstigen wind, met een snelheid van 83—90 K.M. per uur. Maar niet alle vinden den weg terug. Een tiende deel, bij benadering, van de deelnemende vogels komt van vermoedenis om, of blijft voorgoed weg. Bij ongunstige weersgesteldheid is dit aantal belangrijk hooger.

De voorbereidingen voor zulk een lange-afstands-vlucht zijn vele en worden zorgvuldig getroffen. Het verzenden der postduiven naar de plaats van vertrek is een organisatie van belang. Twintig duiven zitten in een korf bijeen. Drie dagen doen zij per spoor over den afstand Amsterdam—Parijs; in minder dan acht uur vliegen zij uit de Fransche hoofdstad naar de Jordaan terug. Op de heenreis gaat steeds een verzorger mee, want de duiven hebben op reis, evenals de menschen, een bijzonder goeden eetlust. Drieduizend postduiven pikken op het traject Amsterdam—Parijs 160 Kilo erwten naar binnen. Ook heeft ieder zijn eigen spoorkaartje, dat 15 cent kost. Uit het feit, dat voor een „tweebeener” enkele reis naar „la ville lumière” f 15.— kost, kan men besluiten hoeveel meer waard een mensch is dan een post-duif!

De Engelsche thema is af.

Een

liederen en volksdansen, in het onderricht op 't aloude, driesnarige instrument, dat „samise" heet, in de beoefening van het door 'n traditie van eeuwen geheiligd ceremonieel bij het theeschenken, in de kunst van het fraai schikken en vervaardigen van papieren bloemen, thans schijnt het, dat de bezoekers der theehuizen, waar de Geisha's als dienstwerkzaam zijn,

Exterieur van de Geisha-hoogeschool te Tokio.

Geisha's ontvangen onderricht in de moderne dansen.

De moderniseering van Japan schijnt nog niet tot stilstand te zijn gekomen. Op alle gebieden heeft Japan zich aan de Westersche toestanden en opvattingen aangepast, met het gevolg, dat met dit land dus ook rekening wordt gehouden op dezelfde manier als men zulks doet met andere eerste-rangsmogendheden.

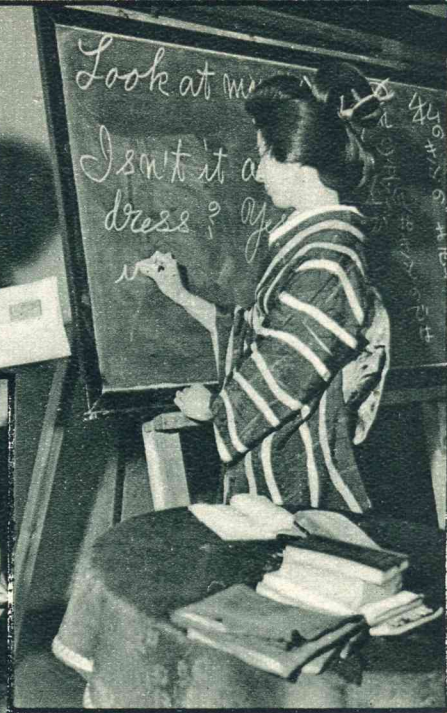
Zoo kon het ook niet anders of het inheemsche beroep van Geisha, dat in Japan lang niet altijd de minderwaardige beteekenis heeft, welke men er in Europa aan toeschrijft, moest den invloed ondergaan van de gebruiken uit het Westen. Bestond de opvoeding tot Geisha tot nu toe hoofdzakelijk in het aanleeren van de klassieke

De nieuwste schlagers worden met groote moeite ingestudeerd. De Japansche wijze van zingen verschilt grondig van de Westersche.

school voor Geisha's

zich daarmee niet meer tevreden kunnen stellen.

In een modern gebouw ontvangen de meisjes, die zich daarvoor aanmelden, een opleiding tot Geisha, die op geheel andere wijze is ingericht; was het bijvoorbeeld vroeger vereischte, dat een Geisha heele gedeelten uit de werken der groote Japansche dichters kon voordragen, thans hecht men er meer waarde aan, dat zij op de hoogte is van de jongste gebeurtenissen in de Amerikaansche filmwereld. Ook hebben de nieuwste jazz-melodieën Japan veroverd, zoodat de Geisha's de bijpassende liedjes behooren te kennen.

Engelsche conversatie is een van de hoofdvakken.

Twee Geisha's oefenen den tango in het bijzijn van hun dansleeraar.

Maar het onderricht beperkt zich niet tot het moderne zingen en dansen, de meisjes leeren ook Engelsch spreken, typen, piano- en vioolspelen en dergelijke dingen, die bij een goede Europeesche opvoeding voor onmisbaar gelden. Het onderwijs aan de „Geisha-hoogeschool”, de eenige, die in Japan bestaat en in Tokio is gevestigd, wordt gegeven door bekende schrijvers en erkende vakmensen op verschillend gebied. Deze „universiteit” telt driehonderd leerlingen; eens per jaar wordt een openbare uitvoering gegeven. Of het ook hier niet gelden zal, dat alle veranderingen nog geen verbeteringen zijn?

Ook wordt onderwijs gegeven in het opstellen van wijdloopige brieven.

Behalve op de samise moeten de meisjes ook op de viool leeren spelen.

Het jaarlijksche bloemencorso te Bergen was wederom zeer geslaagd. 'n Vliegmaschine en het te Bergen bekende „Russenkruis“ in den stoet.

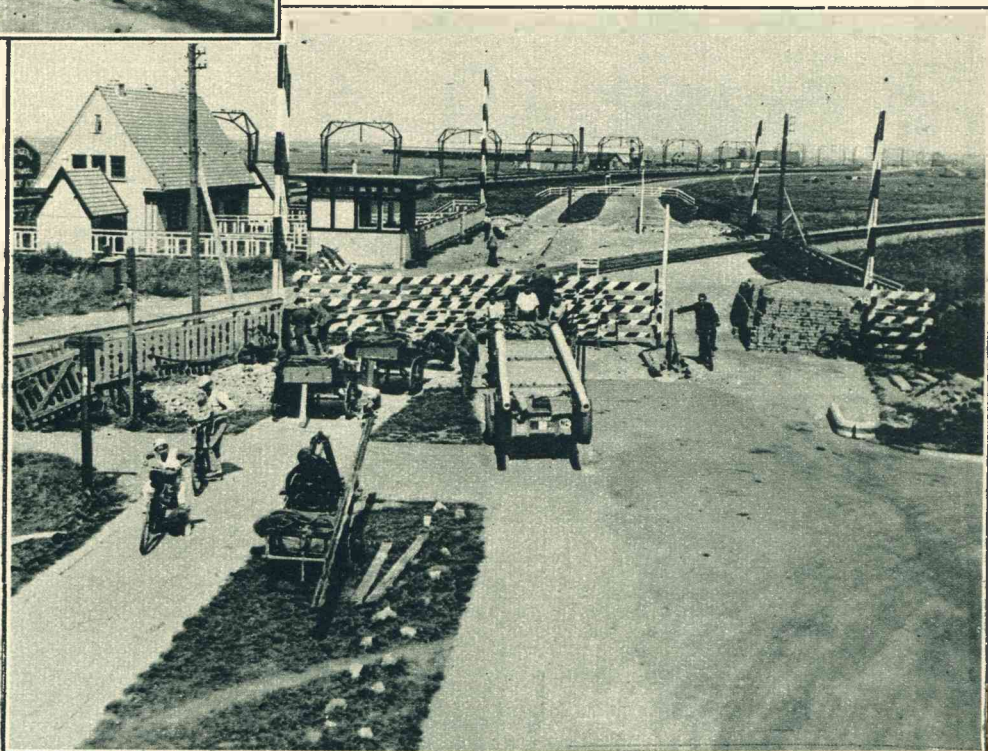
NIEUWS VAN DE WEEK

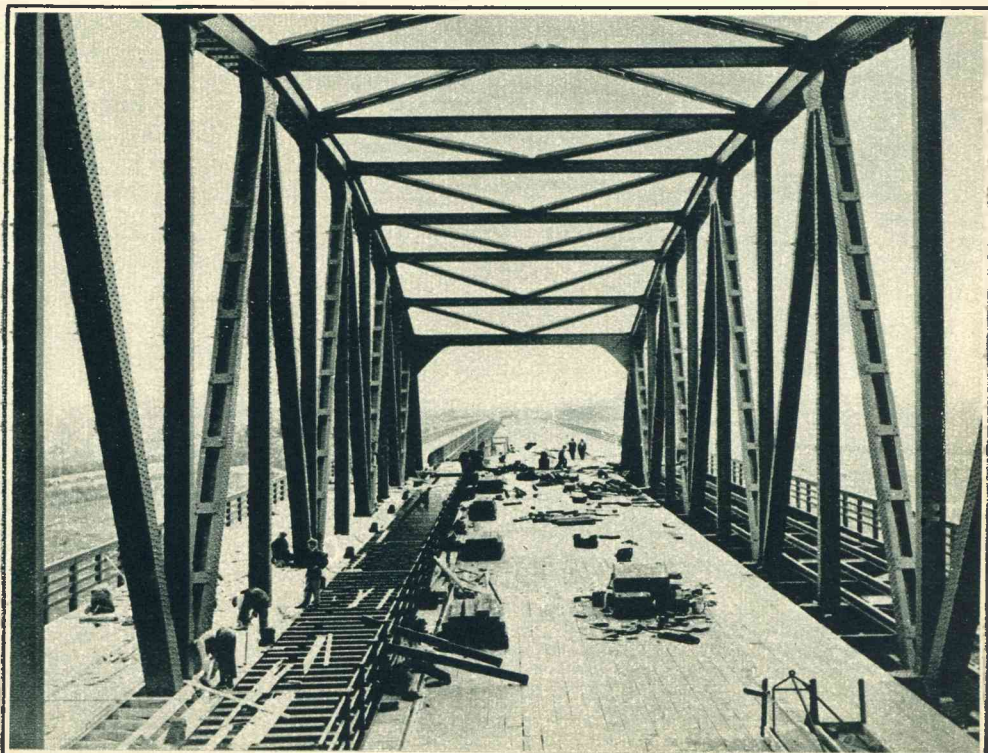
In het Centraal Theater ging de première van dit jaar van het vroolijke vacantiestuk „Joop ter Heul“ (Ank v. d. Moer en Richard Flink).

Mej. Anna Christina Hermans, het bekende mosselenvrouwtje van de Haarlemmersluis, over wie in ons nummer van 19 Mei j.l. Herman Moerkerk een artikel schreef, werd 16 Augustus 75 jaar. Nog een foto van de jubilarisse bij haar dagelijkschen arbeid.

De primaire weg Amsterdam-Wormerveer is gereed gekomen. 'n Enkel obstakel moest nog worden weggeruimd, alvorens de weg definitief in gebruik kon worden genomen.

De Merwedebrug is thans geplaatst. Aan het brugdek wordt de laatste hand gelegd.

Dat zooveel menschen zich nog met Anny Ondra en haar spel vermaken, is even onbegrijpelijk als waar. Waarschijnlijk vindt dit zijn oorzaak in het feit, dat men een Anny Ondra-film liefst niet op de keper beschouwen wil, doch er zich toe bepaalt, de vrouwelijke clownerie te accepteren voor wat het is. Het is een aaneenschakeling van vooraf bestudeerde posen en houdingen, die een minder lachwekkend dan de andere, doch alle er op berekend de hoofdpersoon zoo voordeelig mogelijk te laten uitkomen. In al de scenario's waarin Anny Ondra optreedt, domineert minder het verhaal dan haar persoon. Iets dergelijks schijnt het publiek zich nu eenmaal door enkele uitverkorenen graag te laten welgevallen. In „De regimentsdochter” speelt zij de rol van vondeling, die door een heel regiment Schotsche hooglanders is opgevoed en daardoor zoo vermilitaird is, dat zij ook wil „dienen”. De generaal wil dat niet, zij vlucht, een officier, die op haar verliefd is, gaat haar achterna, men komt in een smokkelaarsbende terecht en aan het eind van het lied trouwt zij den heldhaftigen officier, die de smokkelaars aan het gerecht wist over te leveren. Naast Anny Ondra spelen Adèle Sandrock en Werner Fütterer de meest opvallende rollen, terwijl bijzondere aandacht verdient de schilderachtige Schotsche costumeering. City Film in Den Haag hoopt deze film binnenkort uit te brengen.

De ongekoekte Anny Ondra in een Schotsche veldkeuken.

Het Schotsche gebergte en zijn voornaamste bevolking.

DE REGIMENTS-DOCHTER

Anny ziet van woede.

De horlepip.

Een aardig plaatje van de harddraverijen te Krommenie. De race tusschen „Qualiteit” van J. v. Doorn (Bussum) en „Petition” van J. Haar (Wijde Wormer) werd door eerstgenoemde gewonnen.

Te Medemblik brandde onder duistere omstandigheden het „Makkerhuis” der A.J.C. af. Extérieur van 't huis, dat onder bewaking is gesteld.

Jhr. J. C. M. Strick van Linschoten, tot voor kort burgemeester van Beverwijk, is te Amsterdam overleden.

VAN OVERAL

Het huis is goed overgebracht. Op den voorgrond de oude „standplaats”.

Te Heer Hugowaard was het, in verband met den aanleg van den nieuwen provincialen weg, noodig, dat een huis 40 Meter werd verrold. Na opgevoerd te zijn begon het transport van de woning, waarvan de muren maa. een halve steen dik zijn.

Te Zwaag bij Hoorn werd de nieuwe R.K. Kerk ingewijd. De bisschop van Haarlem, Mgr. J. D. J. Aengenent, voor den ingang van het nieuwe kerkgebouw.

Tengevolge van hooibroei brak er brand uit in de kapitale hofstede van Jan Liefhebber te Oude Niedorp. De smeulende puinhoopen.

Jacques van Egmond, die te Parijs het wereldkampioenschap wielrijden voor amateurs behaalde (zie ook onze sportpagina) gefotografeerd op het oogenblik, dat hij de kampioenstrui aantrekt.

Het Mysterie-Hanussen

Mijn bekenden kregen aanstonds angst voor mij en groetten mij schuw of overbeleefd; want iedereen heeft toch wel eens wat uitgehaald, dat hij liever niet openlijk bekend gemaakt ziet. Ik zette mij aan het schrijven van een roman, waarin ik den hoofdpersoon een voor een alle bekende café's van Weenen liet bezoeken. Na het verschijnen van 't nummer ging ik dan naar den eigenaar om hem te vragen: „En wat betaalt u voor die pracht-reclame?”

O wee, als hij niet betaalde. In de volgende aflevering van den roman bezocht de romanheld weer hetzelfde café van de vorige maal, maar nu liet ik hem klagen over de slechte bediening, het publiek, den wijn, en deed hem verklaren, dat hij hier nooit meer terug zou komen.

Den volgenden dag gaf het beleedigde café een flinke advertentie op! Tijdens mijn hoofdredacteurschap maakte ik voor de eerste maal kennis met een telepaath, die zonder trucs werkte. Hij heette Rubini. Ook in mijn café verrichtte hij, meer voor het plezier van zijn vrienden, eenige experimenten. Vanzelfsprekend besloot ik, dat ook te kunnen. Wanneer ik mij eenmaal heb voorgenomen hetzelfde te doen als een ander, dan lukt het mij ook. Het komt in het leven slechts op het werkelijk vaste willen aan. Maar dit „willen” begrijpen maar weinig menschen. Ik verzocht dan mijn vrienden ook iets te bedenken, wat ik, evenals Rubini, alleen door de hand van een geleider vast te houden, moest volbrengen.

Bij mijn eerste probeeren zag ik tot mijn eigen groote verbazing, dat het mij even goed lukte als Rubini. Mijn eerste experiment bestond hierin, dat ik eenige biljartballen in een bepaalde opeenvolging moest neerleggen en op een bepaalde wijze moest wegstooten. Ik deed het inderdaad goed. Maar niemand wilde mij gelooven, omdat ik zoo vaak streken had uitgehaald. Van nu af experimenteerde ik, uitsluitend nog voor mijn genoegen, in allerlei gezelschappen. Ik had toen nog geen idee, hoeveel geld ik hiermee later zou kunnen verdienen.

„De Bliksem” ging hoe langer hoe slechter; iedereen, die in aanmerking kwam, had al eens geadverteerd. Ik nam dan ook mijn ontslag, ofschoon het mij niet gemakkelijk viel afstand te doen van mijn mooie visitekaartjes met „Hoofdredacteur” onder mijn naam.

Ik hoorde, dat het in Berlijn zooveel gemakkelijker was om aan den kost te komen dan in Weenen. Ik reisde naar Berlijn, waarmede mijn laatste geld opraaakte. Treurig zat ik in de stationsrestauratie en bestudeerde een krant, die een reiziger daar had achtergelaten. Daar las ik een advertentie, waarin een café in de Friedrichstrasse een kellner zocht, die ook „grappig kon zijn”. Ik ging er heen in het vertrouwen, dat mijn brutaliteit mij wel weer helpen zou. Dat café heette „Nachtsyl”, was mysterieus verlicht en berucht door den opzettelijk ruwen en onbeschaamden toon, die er heerschte. De kellner was verplicht onbeschoft te doen tegen de klanten. Dat was in die maand het allernieuwste te Berlijn. Ik moet bekennen, dat mij dit weinig moeite kostte en ik schold lustig iedereen uit voor „idiot”, „kalfskop”, „sufferd”, en dat viel zeer in den smaak. Voorts ontdekte ik een nieuw talent bij mijzelf. Op populaire deuntjes maakte ik, onmiddellijk wanneer de menschen binnentraden, beleedigende versjes op de gasten. Men was eenvoudig verrukt over mij.

Om twaalf uur 's nachts begaven de aanwezigen zich naar een nevenvertrek. Hier mochten de gasten met zand gevulde handschoenen, augurken met spelden, natte sponzen en dergelijke dingen, in het pikdonker, in de hand houden. Ik moest dan met een akelige stem vreeselijke verhalen over de herkomst van deze voorwerpen vertellen. Ik loog de akeligste gruwelgeschiedenissen aan elkaar; maar ik deed het zoo goed, dat ik er zelf naar van werd, mijn fantasie was mijn zenuwgestel de baas. Ik ging zelf gelooven aan het afschuwelijks dat ik vertelde. Toen het zoover was gekomen, verliet ik deze betrekking weer.

Na veel vergeefsche moeite vond ik 'n nieuw beroep: goochelaar. In een cabaret in de Chaussestrasse werd er een gezocht en ik besloot op de vacature af te gaan. Ik was weliswaar nog nooit tovenaars geweest, maar ik besloot het van den volgenden dag af te zijn. Ik ging naar een winkel en kocht daar eenige instrumenten, die ik beslist noodig had, op crediet. De eigenaar van deze zaak was vriendelijk voor mij en wijdde mij in eenige goocheltoeren in. Zoo leerde hij mij eieren uit 'n hoogen hoed te voorschijn te brengen. Bovendien gaf hij mij een leerboek voor zelfonderricht. Op mijn onbetaald kamertje leerde ik een dag en een nacht eenige trucs uit het hoofd en oefende mij zoo goed mogelijk. Den volgenden dag reeds meldde ik mij bij den directeur van het cabaret en deed heel verwonderd, toen bleek, dat hij nog nooit van mij, den wereldberoemden tovenaars en goochelaar, had gehoord. Ik werd aangenomen. Maar bij mijn eerste optreden liet mijn brutaliteit mij bijna in den steek. Mijn eerste goocheltoer, eieren uit een hoed te voorschijn tooveren, mislukte. Het publiek, dat mij onwelwillend had ontvangen, glunderde van genoegen. Dat kan wat worden, dacht ik. Ook mijn tweede toer viel verkeerd uit, omdat ik nog de noodige vingervlugheid miste. Toen werden deze mislukkingen mijn succes. Het publiek begon n.l. te gelooven, waarschijnlijk tengevolge van het verongelijkte gezicht, dat ik trok, dat ik met opzet mijn goocheltoeren verkeerd liet afloopen. Ook de directeur van het cabaret wist niet beter of ik handelde zoo om de menschen aan het lachen te krijgen.

In dezelfde gelegenheid zou ik nog iets merkwaardigs beleven. Ik had mij een zoogenaamd „telepathisch getallenspel” aangeschaft, waarmede men alle mogelijke getallen kon raden als men maar volgens een bepaalde formule te werk ging. Nu gebeurde het mij op een avond, dat deze formule mij opeens ontschoot. Hoe ik mij ook inspande, ik kon mij haar niet meer te binnen

brengen. Desondanks raadde ik toch alle gevraagde getallen. **No. 4** Ik was daar zelf nog veel meer verbaasd over dan 't publiek. Ik kon echter nog niet gelooven, dat ik aanleg voor telepathie bezat. Jammer genoeg werd mijn kwaad humeur mij weer eens de baas. In een oogenblik van drift schold ik de menschen in de zaal uit en den volgenden dag werd mij de toegang tot het cabaret natuurlijk geweigerd. Voor de zooveelste maal was ik door mijn eigen schuld zonder betrekking.

Enkele dagen later brak de groote oorlog uit. En het is in den oorlog geweest, dat ik mij bewust werd van mijn telepathischen aanleg.

Met zoovele anderen werd ook ik naar het front gestuurd. Ik werd bij een der eerste gevechten aan het Russische front gewond en ik moet bekennen, dat ik den dag van mijn algeheele beterschap zoo lang mogelijk trachtte uit te stellen. Men gaf mij lichte bezigheden achter de eigenlijke gevechtlinie te verrichten en ik begon in de cantines tooneelvoorstellingen te geven. Deze hadden niet veel succes. Toen kwam ik op het idee telepathische experimenten te gaan houden. Ik kreeg verlof dit te doen — voor liefdadige doeleinden — en ik besloot bij mijn eerste optreden dezelfde experimenten te doen, welke mij indertijd in café „Louvre” zoo goed waren gelukt. Intusschen vertrouwde ik nog zoo weinig op mijzelf, dat ik een heel systeem van geheime teekens bedacht, en daarmee een vriend op de hoogte bracht, voor het geval ik mocht „blijven steken”. Het jonge meisje dat mij tot medium zou dienen, zag er naar mijn meening al te gezond uit en ik besmeerde voor ons optreden haar gezicht met een laag kalk, zoodat zij een doodelijk-bleeke verschijning werd.

Alles ging naar wensch; ik dacht zelfs niet aan mijn „waarschuwingsdienst”; alle experimenten gelukten. Toen begreep ik eindelijk, dat ik werkelijk over telepathische vermogens moest beschikken. Daar wij in Gorlitz, waar zich een en ander afspeelde, vrij ver van het front waren verwijderd, kon ik tijd vinden voor alle mogelijke proefnemingen met mij zelf. Ik experimenteerde bij dag en bij nacht en ik maakte het stadje bijna onveilig. Kort daarop kreeg ik verlof en ik trok naar Krakau, waar ik mijn eerste openbare voorstelling wilde geven. Ik huurde een groote zaal, liet geweldige reclamebiljetten drukken en ofschoon ik voor dit alles geen geld had, trad ik overal zóó zelfbewust op, dat men mij geen crediet weigerde. Tot mijn groote verbazing was de zaal den eersten keer geheel uitverkocht. Ofschoon ik met mij geheel onbekende personen moest werken, liep alles uitstekend. Ik verdiende dien avond drie duizend kronen, wat voor mij toen een geweldig hoog bedrag was. Ik kon dien nacht onmogelijk in slaap komen en onophoudelijk stelde ik mij de vraag: „Hoe komt het, dat jij kunt volbrengen, wat anderen willen en denken? Er is toch niets buitengewoons aan je. Je ziet er uit als iedereen, je zenuwen zijn in orde, ziekelijk of hyper-nervuus ben je niet.” Ik vermocht niet mijzelf een antwoord te geven. Mijn seance was ook bekend geworden bij de militaire overheid. Nu werd mijn verlof verlengd en ik mocht overal optreden, ten bate van het weduwen- en weezenfonds van het Oostenrijksche leger. In den tijd dat ik die voorstellingen, waarop ik mij met veel ijver toelagde (want teruggestuurd worden naar de loopgraven lokte mij heelemaal niet) gaf, ontdekte ik een nieuwe mogelijkheid in mijzelf.

Het bleek namelijk, dat ik talent bezat voor het wichelroede loopen. Het heeft langen tijd geduurd voordat het wichelroede loopen door de wetenschap ernstig werd genomen.

Onder den indruk van eenige krantenartikelen, waarin een Weensche geleerde, professor Benedikt, zich met deze kwestie bezig hield, besloot ik een proef te nemen. Omgeven door nieuwsgierige kameraden begaf ik mij naar een terrein, waarvan enkele ingewijden de plaatsen wisten, waar water te vinden was. Inderdaad bleek, dat mijn aanwijzingen van de waterrijke gedeelten overeen kwamen met hunne wetenschap. Ik probeerde het nu op alle mogelijke plaatsen en had een vrij groot aantal „treffers”. Zoo werd mijn naam meer en meer bekend.

Natuurlijk heette ik in die dagen nog Steinschneider, maar het zou niet lang duren of ik had mijn kunstenaarsnaam. Ik wist verlof te krijgen voor een avondvoorstelling in Weenen. Deze maal was het lot mij wel op bijzondere wijze gunstig gezind. In den trein naar Weenen ontmoette ik een heer, die een impresario bleek te zijn. Hij interesseerde zich aanstonds voor mij en wilde mij onmiddellijk „groot” doen optreden. Hij leerde mij iets, dat mij mijn leven lang van pas is gekomen: „Als je in het klein begint, zul je het nooit tot iets groots brengen.” Wij sloten snel een contract. Hij huurde de grootste zaal, die in Weenen te krijgen was, n.l. die van het Weensche Concertgebouw en de impresario zeide mij, dat ik mij een kunstenaarsnaam moest „aanschaffen”. Daarover behoefde ik niet lang na te denken. Ik had vaak gehoord van een beroemden hypnotiseur, die vroeger had geleefd, en die Hanussen heette. Ik noemde mij voortaan *Erik Jan Hanussen*. Het klonk „Deensch”, en een buitenlandsche naam trekt altijd meer, dan een „binnenlandsche”. In het begin moest ik moeite doen om aan mijn nieuwen naam te wennen. Groot was mijn vreugde toen ik mijzelf in soldatenuniform en als wichelroedeeloper op de reclamebiljetten zag staan!

Mijn eerste avond in Weenen werd het grootste succes, dat men zich maar denken en wenschen kan. Echter wil ik bekennen nog nooit in mijn leven zulke vreeselijke hartkloppingen te hebben gehad als vóór den aanvang van die voorstelling. En daar was wel reden voor. In de hofloge bevonden zich namelijk Aartshertog Leopold Salvator, zijn gemalin en de toenmalige opperbevelhebber van het leger. Ik had grooten angst, dat men mij, bij een mislukking, voor straf naar de voorste loopgraven zou sturen. Het geluk bleef mij trouw. Nadat ik eenige malen met goed gevolg met „telepathische post” had geëxperimenteerd liet de Aartshertogin mij door een lakei een

kaartje en een dichte enveloppe op het tooneel brengen. Ik las op het kaartje, dat zij wenschte, dat ik den gesloten brief aan een natuurlijk niet genoemden persoon in de zaal zou overhandigen. De lakei voegde er aan toe: „Hare keizerlijke en koninklijke Hoogheid zal in haar loge denken aan den persoon, aan wien de heer Hanussen den brief moet overhandigen.”

In dien tijd was ik nog gewoon uitsluitend met handcontact te werken, dus met behulp van iemand, die uit de zaal kwam en zich beschikbaar stelde als gids. In den loop der jaren ben ik zoo vertrouwd geworden met de „telepathische post”, dat ik ’t thans gemakkelijk zonder persoonlijke aanraking kan doen. Maar toen durfde ik dat nog niet. Ik stond op het punt den bediende te zeggen, dat de Aartshertogin maar uit haar loge moest komen en dat ik haar wel bij de hand zou nemen, maar hiertoe miste ik den moed. Ik liet daarom de Aartshertogin zoo beleefd mogelijk verzoeken, zoo sterk mogelijk aan den persoon bij wien ik den brief moest bezorgen, te denken. Ik zag haar strak aan, liep het podium af en de zaal in. Ik ging door het looppad, steeds naar de hofloge opkijkende. Midden in de zaal zegde mijn gevoel mij, niet verder te gaan. Ik stormde meteen op een heer met een witten baard af en zei hem, geheel buiten adem door de inspanning:

„Ik moet u dezen brief overhandigen, namens de Aartshertogin.”

Het klopte. De heer was Dr. Kerzel, de lijfarts van den keizer.

Van dat oogenblik af was ik „de” man.

Heel Weenen kende mij, heel Weenen juichte mij toe, alle kranten stonden vol over mij. Als ik des middags op het terras van een der groote café's zat, stootten de menschen elkander aan: „Dat is nu Hanussen.” Op straat hield men mij staande en vroeg om mijn handteekening.

Het was een heerlijke tijd.

Een oogenblik dreigde alles toch nog mis te gaan. Enkele weken na dezen onvergetelijken avond kreeg ik een telegram: „Hermann Steinschneider heeft zich onmiddellijk in velduniform bij zijn regiment in Serajewo te melden.” Ik reisde af, vreesde al als held te moeten sterven, maar... plotseling werd de wapenstilstand gesloten.

Ik maakte aanstonds eenige telepathische tournee's door het Oosten. Weer in Weenen teruggekeerd riep men mijn hulp in om een bankbiljetten-diefstal bij de Oostenrijksch-Hongaarsche Credietbank op te helderen. Ik liet de bankemployé's, die men verdacht, en dat waren er eenige honderden, in lange rijen opstellen. Langzaam liep ik langs hen heen, zag hen een voor een diep in de oogen, en wees er toen, op goed geluk (of gevoel?) een als den dader aan. Natuurlijk ontkende hij. Maar men vond in zijn zakken eenige resten van de vermiste bankbiljetten, waar de nummers bekend waren, en de dief viel door de mand. Ik kreeg vierduizend kronen als premie.”

Alles wat Hanussen verteld had was door mij nauwkeurig opgeteekend. Zooals gezegd gebruikte hij deze aantekeningen later voor zijn levensbeschrijving en hij heeft er toen nog veel aan toegevoegd.

„Hebt u alles werkelijk zoo meegemaakt, als u ’t mij nu hebt verteld, mijnheer Hanussen?”

„Ja, zoo was het. Eigenlijk is alles nog veel onwaarschijnlijker en zeker heb ik nog veel vergeten ook.”

„Hoe bent u van telepaath opeens helderziende geworden?” vroeg ik nog.

„Telepathie en helderziendheid zijn zoo nauw met elkander verbonden, dat men de grenzen ervan niet kan onderscheiden. Zoo is het tenminste bij mij. Daarom ga ik op mijn openbare avonden pas tot helderzien over, wanneer ik eerst eenigen tijd de telepathie heb beoefend. Ik kwam pas tot het helderzien toen ik al jaren lang aan telepathie deed. Men kwam toen reeds tot mij met het verzoek om alle mogelijke mysterieuze voorvallen te verklaren. Zoo werd mij te Praag eens verzocht een roofoverval op te helderen. Ik had geen hypnotiseur tot mijn beschikking en bracht mij zelf toen in trance door autosuggestie, terwijl ik bovendien den oosterschen ketting de „Gomboloy” gebruikte. Ik geraakte zodoende in een bijzonderen toestand, waarin mijn helderziendheid veel beter tot haar recht kwam. Van toen af hield ik mij aan die methode. Maar een „helderziendheid-automaat” ben ik nooit geweest. En die kan ook nooit bestaan. Ik vergiste mij dikwijls en de fouten die ik maakte werden mijn ongeluk. Een of andere oude dame vond, dat ik haar had misleid, diende een klacht tegen mij in en ik werd gearresteerd. Nu kwamen er van alle kanten klachten van menschen, die mij er wel graag in zouden zien loopen. Zoo werd er bijvoorbeeld verteld, dat ik de personen, die ik op het podium liet komen om te constateeren, dat ik geen kennis kon nemen van de briefjes die bij het „telepathische-post-experiment” op ’t tooneel werden geschreven, had omgekocht. Ik had zoo iets nooit gedaan, maar de stemming was nu eenmaal tegen mij. Het proces, dat tegen mij werd gevoerd, had de aandacht van alle groote bladen in alle landen. Twee en een half jaar lang heb ik in voorarrest gezeten. Het proces, tijdens hetwelk ik eenige zeer moeilijke experimenten ten beste gaf, eindigde met mijn vrijspraak. In het vrijsprekende vonnis werden mijn ongewone en raadselachtige krachten erkend en door deze rechtszaak werd ik pas voorgoed een internationale beroemdheid. Ik begon toen ook hooge honoraria voor mijn adviezen te vragen. En nu gaan we koffie drinken,” besloot hij zijn verhaal onverwachts.

Zijn huis was met overdadige pracht ingericht. Midden in zijn werkkamer stond een groot biljart. Eerst toen hij er van verschillende kanten op werd gewezen, dat biljarten en helderzien ’n vreemde combinatie was, schafte hij het meubel af. Hij verving het door een electrisch paard, dat hij voor driehonderd kronen op een verkooping kocht. Hij had veel plezier in het ding, maar kon het bijna nooit gebruiken, omdat de bovenbewoners heftig protesteerden tegen het lawaai, dat zijn ros maakte.

Nog een enkel woord over de hooge betalingen, die Hanussen voor zijn adviezen vroeg. Nog nooit waren en zijn sindsdien zulke bedragen voor het „zakelijke occultisme” betaald. Het vreemde was, dat de menschen zonder eenige verwondering betaalden, wat hij vroeg.

Hanussen ging nog steeds voort met zijn openbare voorstellingen. Aan het einde van iederen avond had hij weer meer vrienden, maar ook weer nieuwe vijanden. Zijn arrogant optreden deed langzamerhand het getal van zijn tegenstanders, die hem ten val wilde brengen, tot iederen prijs, groeien.

UITGEVER EN BEURSMAN.

Sommige van zijn vijanden hebben hem handen vol werk gegeven. Een van zijn vroegere secretarissen schreef een „sleutelroman”, waarin hij te kennen gaf, dat Hanussen bij iedere combinatie door middel van een geheime taal van hem te weten kwam, wat de bezoekers aan hem (den secretaris) in de spreekkamer hadden toevertrouwd... Hanussen was woedend. Hij deed zijn vroegeren secretaris een proces aan. De roman werd verboden en het bleek dat men hier met een wraakneming had te doen.

Doch steeds talrijker werd het aantal persstemmen, dat het geloof in de bekwaamheden van Hanussen begon te ondermijnen.

Hij kwam bij mij en zeide: „Er is maar één middel om mij met goed gevolg tegen deze hetze te verweren. Ik moet zelf een blad uitgeven. Neen, twee. Een maandblad voor occultisme en een weekblad, waarin ik geregeld met mijn tegenstanders af kan rekenen.”

Zoo gezegd, zoo gedaan.

Hij kocht zonder verder nadenken in de Alexandrinenstrasse een drukkerij en begon nu drukker en uitgever te spelen. Met volle kracht legde hij zich op zijn nieuwe bezigheden toe. Met verbeterden woede en giftigen hoon verweerde hij zich tegen de aanvallen, die niet ophielden. Zijn vijanden zaten niet stil, de artikelen tegen hem vermeerderden zich, en daar er altijd iets hangen blijft, werden ook zijn avonden slechter bezocht. Het scheen bergaf te gaan, toen hij plotseling weer iets vond, dat hem opnieuw roem en bekendheid bezorgde. Eenmaal gaf hij ’n speculant een beurstip. Inderdaad ging het door hem genoemde waardepapier snel de hoogte in. Dit werd bekend en van toen af wilde natuurlijk iedereen „helderziendheid-tips” hebben van Hanussen. Er ontstond aan de beurs een regelrechte „Hanussen-hausse”. Ik had toen door mijn journalistieke medewerking aan zijn nieuwe bladen gelegenheid om hem op zijn bureau, tijdens den beurstijd, van nabij gade te slaan. De telefoon stond geen minuut stil. Hij aarzelde geen oogenblik met zijn antwoord, geen seconde. Maar het volgende oogenblik zeide hij van hetzelfde papier precies het tegenovergestelde. In den tijd van tien minuten gaf hij aan verschillende vragers driemaal ’n verschillend antwoord. Als een getergde leeuw liep hij in zijn werkkamer heen en weer en rekende steeds koersen uit. Hij ging zoozeer in zijn beursarbeid op, dat hij al het andere veronachtzaamde. Maar spoedig had hij er weer genoeg van. Op een goeden dag verklaarde hij: „Nu heb ik genoeg van dat heele beursgedoe. Ik word er krankzinnig van. Mijn zenuwen houden het niet uit.”

Natuurlijk speculeerde hij zelf mee, maar dikwijls kwam ’t verkeerd uit en verloor hij. Ook kwam het tot heftige twisten met menschen, die op zijn voorspellingen waren ingegaan en verloren hadden.

Ook in zijn uitgeverij was hij steeds onberekenbaar. Hij verscheen dikwijls in de drukkerij, gaf allerlei bevelen en aanwijzingen, zonder echter eenig idee van de techniek te hebben. Het oplagecijfer van zijn bladen begon eerst te

De fantastische eetkamer in de „astrologische” woning van Hanussen.

stijgen toen ik hem er toe kon brengen van alle polemieken en scheldpartijen afstand te doen en uitsluitend aandacht te besteden aan occulte en astrologische onderwerpen. Hij verzorgde de rubriek „De bonte Week” en deed dit zoo uitstekend en zoo nauwkeurig, dat er voor zijn eigenlijk helderzien maar weinig tijd overbleef. Het kwam mij voor, dat hij het geloof in zijn eigen begaafdheden begon te verliezen. In ieder geval trad hij steeds minder en zeer tegen zijn zin in het openbaar op.

OP DE RENBAAN.

Algemeen werden de discussies omtrent zijn persoon weer, toen hij van zich spreken deed op de bekende Avus-autorenbanen bij Berlijn. Men legde hem namelijk de lijst van deelnemers voor en vroeg wie als overwinnaar uit den strijd zou komen. In plaats van hier op te antwoorden zeide hij, dat Vorst Lobkowicz niet moest starten omdat hem een ongeluk stond te wachten. Hanussen zat tijdens den wedstrijd naast mij op de tribune en ik herinner mij hoe doodsbleek hij was. Na een half uur deelde men per luidspreker mede, dat Lobkowicz gevallen en doodelijk gewond was.

„Hoe is het mogelijk,” vroeg ik hem, „dat u hebt geweten, dat deze man zou verongelukken?”

„Ja, als ik dat wist. Toen ik dat zei, was het alsof een ander uit mijn binnenste sprak.”

Op de Avusbanen gebeurden trouwens nog meer vreemde dingen. Hij kwam er eens met zijn vrouw en zei haar, dat zij zich een nieuwe japon moest koopen, opdat zij zich tijdens het seizoen overal met hem zou kunnen vertoonen, op een wijze, die de aandacht goed op hen zou vestigen. Zijn vrouw kocht een japon van vierhonderd mark. Samen verscheen het echtpaar op de rennen en Hanussen verklaarde aan iedereen, dat hij nog nooit zooveel geld voor een japon had moeten betalen, maar dat hij het bedrag wel terug zou winnen. Hij wedde op een vrijwel kanslozen mededinger en won vierhonderd vijftig mark!

Zijn bekwaamheden wilde hij ook gebruiken tot het doen van genezingen.

In zijn luxeuze woning aan de Bendlerstrasse - die aan de Kurfürstendamm scheen hem niet mooi genoeg meer - ontving hij ook Richard Tauber. De behandeling die de zanger onderging duurde maar heel kort en bleef zonder resultaat.

Kort daarop gaf Hanussen voor de leden van het Oostenrijksche gezantschap 'n séance, waarin hij mededeelingen deed over het tragische einde van kroonprins Rudolf, den zoon van keizer Franz Joseph. Hij vertelde in trance nauwkeurig en met vele bijzonderheden over dit voorval. Maar of hij gelijk heeft gehad, kan natuurlijk nu niet meer geconstateerd worden.

Daar zijn avonden steeds slechter werden bezocht, wilde hij weer als artist gaan optreden. Het Scala-theater wilde hem laten optreden. Daar Hanussen een zeer hoge gage verlangde - hij zou als telepaath en als helderziende optreden - duurde het verschillende weken voor 't contract tot stand kwam. Eindelijk was het zoover. Hanussen kreeg vijfhonderdvijftig mark vast en dertig procent van die avonden, waarop meer dan vijfduizend mark zou worden ontvangen. Hij deponeerde bij een bank tienduizend mark, ter beschikking van dengene, die er in zou slagen te bewijzen, dat hij zijn experimenten met geheime helpers of door geheime afspraken volbracht. Een heele brigade van amateurdetectives kwam in actie om het geld te verdienen, maar het gelukte niemand. Alle mensen, die een briefje hadden afgegeven om een helderziend antwoord te verkrijgen, werden aan een waar kruisverhoor onderworpen, maar de tienduizend mark bleven in de safe.

Hoe heeft Hanussen deze verbluffende experimenten, waarvan ik in het begin sprak, kunnen doen? Men moet bij de beantwoording van deze vraag wel in het oog houden, dat hetgeen hij deed aan de wetenschap al bekend was en kon gelden als bewijs van een buitengewoon groot combinatie- en concentratie-vermogen, van een zeer groote fijngevoeligheid en een bijzondere opmerkingsgave. En daarbij moet men niet vergeten, dat hij in het kleine kamertje, waar hij de briefjes van de betreffende personen in ontvangst nam, altijd met hen alleen was. Hier duldde hij geen getuige - ook mij niet. Ik heb hem meermalen gevraagd mij toch als getuige aanwezig te laten zijn bij de overreiking van zoo'n briefje. Maar hij weigerde steeds, onder het voorwendsel, dat hij dan zenuwachtig zou worden, zich daardoor minder goed zou kunnen concentreren, en dat zijn helderziendheid hem in den steek zou laten.

Ik maakte hem een opmerking daarover en zeide: „Dan kan ik slechts aannemen, dat die mensen zelf in hun opgewondenheid en in de hoop een zaak, die hun nauw aan het hart ligt, tot oplossing te brengen, u alles over zoo'n kwestie vertellen, wat zij ervan weten.”

„Maar u hoort toch, dat ik van af het tooneel den menschen vraag of ik ze op een of andere manier heb uitgehoord.”

„Dat kan wel zijn. En ik wil aannemen, dat u inderdaad aan niemand een vraag stelt, maar in hun opgewondenheid vertellen de menschen u iets zonder het zelf eigenlijk te weten. En als zij het zich herinneren, dan hebben zij den moed niet om in de zaal, als iedereen naar hen kijkt, u tegen te spreken.”

„Een reuzen-psycholoog bent u, Dr. Thoma. Probeert u de tienduizend mark te verdienen.” Woedend draaide Hanussen mij den rug toe. Hij wist heel goed, dat ik hem

nooit voor een werkelijk helderziende zou kunnen houden, zoolang hij zich niet aan een vrijwillige en onbevooroordeelde uitvoerige proef zou onderwerpen. Hij was en bleef, afgezien van zijn suggestieven persoonlijke invloed, een geniaal artist, die nooit zooveel vijanden zou hebben gekregen, als hij bij zijn vak, de telepathie, was gebleven.

In het buitenland had hij geen succes met zijn optreden. In Parijs moest hij een leelijke nederlaag boeken. Vooreerst verstond men hem niet goed, dan was de telepathie in Parijs al zeer bekend, met de helderziendheid vlotte het niet bijzonder, en vooral beviel den Franschen heelemaal niet de onbeschofte manier, waarop hij tegenover het publiek optrad.

In Kopenhagen kwam aan zijn verblijf, dat door zijn weelderige levenswijze opzien baarde, onverwacht een einde. Hij had de Deensche wet overtreden, welke aan waarzeggers en dergelijke personen verbiedt om geld voor hun raadgevingen aan te nemen. Een groot bedrag, dat hij op zijn spreekuren had verdiend, moest hij terugbetalen en een perscampagne noodzaakte hem daarna het land te verlaten.

Rouwmoedig keerde hij naar Duitschland terug en trad in het „Ufa-palast” te Hamburg op. Ook hier wilden honderden menschen hem een briefje overhandigen met een kwestie, die hij in het openbaar, door helderziendheid, tot oplossing moest brengen. Hij wilde echter maar enkele gevallen behandelen. De menschen, die niet aan de beurt kwamen, waren razend. Een man wilde met een revolver op hem af. Maar Hanussen was onverbiddelijk, als hij eenmaal nee had gezegd. In zijn spreekuren te Hamburg verdiende hij iederen dag toch nog drie à vierhonderd mark. In het Ufa-palast ontving hij het fantastisch-hooge bedrag van achthonderdvijftig mark per dag.

En desondanks kwam Hanussen tekort.

Zijn uitgeverij, zijn levenswijze, zijn representatiekosten, verslonden schatten gelds. Hij was intusschen weer verhuisd en richtte in de Lietzenburgerstrasse een prachtige woning in. Deze was beschilderd met sterrenbeelden, astrologische teekens, terwijl men er ook een merkwaardige, ronde bar vond, die door hem zelf was ontworpen. In den hoek van het vertrek, dat als bar was ingericht, bevond zich een groot terrarium met slangen en reptielen. Het plafond stelde een sterrenhemel voor, waarin de sterren phosphorisch konden lichten. Toen hij dit nieuwe huis betrok gaf Hanussen een „inwijdingsavond”, waarop Pruisische prinsessen, Russische grootvorsten, bekende tooneelspelers en andere artisten van naam verschenen. Het was 't hoogtepunt van z'n leven; hij had den top bereikt - om er slechts enkele dagen nadien af te storten.

ONDERGANG.

Maar daar had de helderziende gastheer geen vermoeden van. Hij zeide mij in die glorie-dagen eens: „Ik heb het gevoel, dat ik krankzinnig zal worden en zal sterven in een gekkenhuis.”

In een of ander opzicht was hij beslist niet normaal en sommige opmerkingen, die uitingen waren van hoogmoedswaanzin, vervulden zijn omgeving met bezorgdheid. Maar zijn verschrikkelijken dood heeft hij zichzelf niet kunnen voorspellen, noch er een voorgevoel van gehad.

Den 1sten Maart van dit jaar trad hij nog opgewekt en onbezorgd in het Scala-theater te Berlijn op. In de pauze dronk hij een kop koffie aan het buffet. Uit zijn jaszak stak een weekblad, waarvan de kop van 't hoofd-artikel luidde: „Onthullingen omtrent Hanussen”.

Hij moest er om lachen en zeide mij: „Ik heb een goed idee. Ik zal mijn eigen onthullingen schrijven. Van deze hier deugt geen woord. En het heele helderzien hangt mij de keel uit.”

Maar deze onthullingen, door hem zelf te schrijven, zijn nooit verschenen. Het geheim van zijn successen zou niet bekend worden. Misschien was er ook geen geheim; misschien beschikte Hanussen over niets anders dan een buitensporig ontwikkelde opmerkingsgave, zoodat hij toch meer wist van menschen en dingen dan een ander.

Tegen zijn gewoonte in was hij tien minuten vóór den aanvang van zijn avondvoorstelling van den tienden Maart nog niet aanwezig. Ik wachtte hem in zijn privé kamer. Plotseling kwam zijn secretaris binnenstormen onder den uitroep: „Mijnheer Hanussen heeft een zenuwinstorting gekregen. Gaat u alstublieft op het tooneel en deel het aan de menschen mede.”

„Wanneer zal hij weer kunnen optreden?”

„Vraagt u mij verder niets; ik weet het niet.”

Ik trad op het tooneel, verzocht om stilte en deelde de tijding van Hanussen's ziekte aan het publiek mee.

Er ontstond een groot lawaai; men had betaald en wilde den beroemden helderziende aanschouwen.

Hanussen echter was uit zijn woning verdwenen, onverwacht.

Niemand wist waarheen.

En nog weet geen mensch iets met zekerheid.

Eerst na veertien dagen werd in een klein dennenboschje ergens buiten de stad z'n lijk gevonden, door drie kogels doorboord.

Van de daders ontbrak ieder spoor.

Den volgende dag doken van alle kanten schuldeischers op. Nu werd eerst duidelijk hoe diep hij in de schulden zat. Zijn prachtige woning, zijn auto's, zijn jacht, alles werd verkocht.

En de helderziende werd op armoedige wijze begraven.

Een eenvoudige steen dekt het graf van den man, van wien men niet heeft kunnen vaststellen of hij een wondermensch of 'n oplichter was. De geheele waarheid over zijn leven en zijn dood zal nooit bekend worden.

EINDE.

Erik Jan Hanussen met een van de zeldzame hagedissen uit zijn kostbaar terrarium.

LUCHTVAART RADIO

Laag hangt het wolkendek boven Amsterdam. Het is een sombere dag, zonder een enkel zonnestraaltje. Sedert eenige uren is het daarbij nog mistig geworden ook. Daar klinkt plotseling een hevig geronk, zoo sterk, dat men allerwege ramen ziet openschuiven om de oorzaak ervan op te sporen. Met donderend geweld passeert een groot driemotorig Fokkervliegtuig van de K.L.M., dat niettegenstaande de geringe hoogte zich maar flauw tegen de grauwe lucht afteekent. Even later loeit op Schiphol de sirene, ten teken, dat er een vliegtuig zal arriveeren en inderdaad zien enkele oogenblikken daarna de toeschouwers boven het veld een donkere vlek, die steeds duidelijker den vorm van een vliegtuig aanneemt; nog enkele seconden, en met vaste hand heeft de piloot de kist op den grond gezet. Monteurs en douanebeambten snellen naar het toestel, passagiers stappen uit en begeven zich naar het passagebureau. Het is een en al bedrijvigheid op 't vliegveld. Maar deze bedrij-

Het vliegtuig is als een donker insect in den mist.

vigheid is slechts van korten duur. Reeds verwijderen de menschen zich weer van het toestel, de piloot laat de motoren op vol toeren draaien. Een sein, de blokken worden weggetrokken en daar huppelt het toestel reeds weer over het veld, om na een betrekkelijk korten aanloop los te komen. Nog even is het zichtbaar, dan verdwijnt het toestel plotseling in den mist, op weg naar de volgende luchthaven.

De toeschouwers, die van deze gebeurtenis getuige geweest zijn, vragen zich onwillekeurig af, hoe het mogelijk is, dat de piloot zoo zeker van zijn koers is, niettegenstaande er nagenoeg geen zicht is.

Het is de radio, die er voor zorgt, dat ook onder moeilijke omstandigheden als deze de dienst ongehinderd kan doorgaan. Reeds in 1921 is men begonnen vliegtuigen uit te rusten met radio-installaties en het was de Engelsche luchtvaart, die er den stoot toe gegeven heeft. Die eerste radio-installaties, welke ontworpen waren door de Marconi-maatschappij, waren aanvankelijk in hoofdzaak bestemd om dienst te kunnen doen in geval van nood, in het bijzonder boven zee. Zij werkten dan ook gewoonlijk op een golflengte van 600 M., de scheepsgolflengte. Maar al heel spoedig begon men in te zien, dat een radio-installatie ook van groot nut was voor een regelmatig en veiligen vliegdienst, vooral toen naast de perfectionneering van de vliegtuigradiotoestellen er tevens een goede grondorganisatie tot stand kwam, al spoedig uitgebreid met een net van peilstations over geheel West-Europa, waardoor de piloot van een vliegtuig in staat werd gesteld, zijn juiste positie te bepalen zonder zicht van de aarde.

In 1924 installeerde de K.L.M. het eerste radio-toestel op een harer vliegtuigen en direct voldeed dit experiment zoodanig, dat reeds in het jaar daarop alle vliegtuigen op de Londen-route er mee werden uitgerust, ook in verband met het feit, dat deze vliegtuigen bij het oversteken van het

De radio-installatie, opgesteld in de cabine van een Indië-vliegtuig.

Kanaal er het meest behoefte aan hadden. Weer een jaar later echter waren alle verkeersvliegtuigen van de K.L.M., in dienst op de internationale routes, van radio voorzien.

De radio-installaties aan boord van de K.L.M.-vliegtuigen waren telefonie-zenders. Om verschillende redenen was men tot dit besluit gekomen. De toenmalige toestellen, van belangrijk mindere capaciteit dan thans, waren slechts bemand door een enkelen piloot. Deze moest dus ook de radio bedienen. Dit had tot gevolg, dat radio-telegrafie niet bruikbaar was, omdat het opnemen van de Morse-teekens op schrift dient te geschieden. Ook moesten dan de vliegtuigbestuurders leeren seinen en opnemen, hetgeen een langdurige oefening vereischt. Daarbij kwam nog, dat de bediening zoo eenvoudig mogelijk moest zijn, omdat de installatie in eerste instantie bestemd was voor gevallen, waarin de piloot in moeilijkheden verkeerde, wat betreft oriëntatie enz. en dus ook zijn volle aandacht nodig had bij het besturen van het vliegtuig. Hier was onmiddellijk contact gewenscht van den piloot met den gronddienst en wel met het minste tijdsverlies.

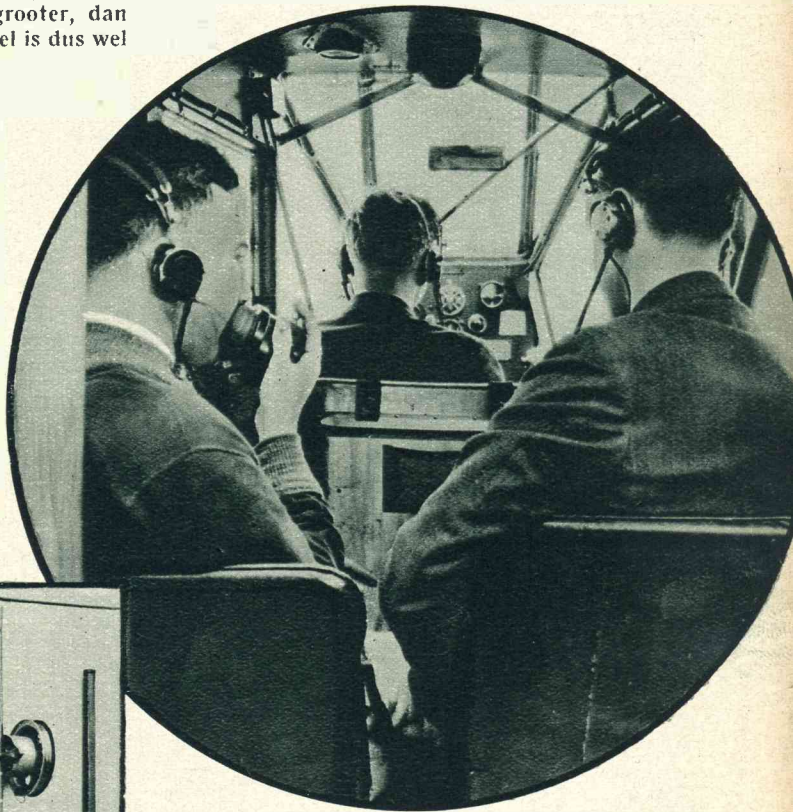
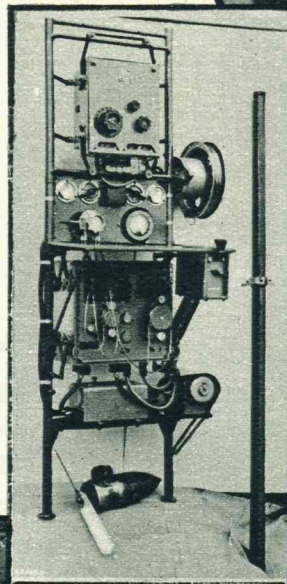
Het duurde dan ook niet lang, of de piloten verklaarden, niet meer buiten de radio te kunnen. Geleidelijk echter ontwikkelde zich het vliegverkeer meer en meer. Steeds meer vliegtuigen kwamen er op de internationale route en speciaal de dienst op Londen werd zeer druk bevolgen. Wanneer het nu goed weer was, leverde dit geen bijzondere bezwaren op. Zoo nu en dan werd er door een piloot een oproep gedaan. Maar wanneer het slecht weer was, dan kwamen de bezwaren van telefonie eerst goed aan den dag. Dan moest elk vliegtuig vanwege het slechte zicht met de radio binnengeloofd worden en vroegen meerdere vliegtuigbestuurders gelijktijdig om weerberichten op bepaalde vlieghavens. Het gevolg was een groote onderlinge storing, die een zuiver en vlug werken ernstig bemoeilijkt. Gelukkig echter had ook de ontwikkeling van het vliegtuig niet stil gestaan. De motoren waren verbeterd, de capaciteit was toegenomen, men hoefde niet meer te zien op een paar kilo meer of minder gewicht en de meeste vliegtuigen kregen meer dan een man mede, gewoonlijk twee, soms zelfs drie leden bemanning. Er was dus geen enkel bezwaar meer, de bediening van de radio over te dragen aan een ander lid van de bemanning dan den piloot. Aanvankelijk ontstond hierover verzet bij de piloten, die zoo aan de radio gewoon waren geraakt, dat zij hiervan geen afstand meer wilden doen. Zij wilden zelf het contact met den grond onderhouden en niet via een ander. Bij wijze van proef werden echter toch enkele toestellen bemand met een piloot en een telegrafist en al spoedig moesten de piloten toegeven, dat de nieuwe regeling toch ook zoo kwaad nog niet was. Zij had

werkelijk voordeelen. De marconist, die zich met de radio bezighield, kon hieraan zijn volle aandacht wijden en had veel spoediger verbinding en ook de piloot kon thans zijn volle aandacht bepalen tot het besturen van de kist, hetgeen een niet te onderschatten voordeel was uit een oogpunt van bedrijfszekerheid en veiligheid.

Het is Duitschland geweest, dat tot deze wijze van werken den stoot gegeven heeft en spoedig is men ook elders hiertoe overgegaan. Nu er toch iemand speciaal belast werd met de radio, werd tevens besloten over te gaan op telegrafie, omdat hierdoor heel wat storing werd vermeden. Ook was de telefonie niet altijd even goed te verstaan, terwijl met Morse de kans op onjuistheden geringer werd. Ook werd met Morse de afstand, welken men kon overbruggen, aanmerkelijk grooter, dan met telefonie mogelijk was. Het voordeel is dus wel in alles aan de zijde van telegrafie.

Voor de voeding van de radio-installatie aan boord van de vliegtuigen gebruikte men aanvankelijk een klein dynamootje, dat buiten aan den romp van het vliegtuig bevestigd was en door middel van 'n luchtschroefje in draaiing werd gebracht. Hoe grooter energie het station noodig had, des te grooter moest men ook de dynamo en het schroefje maken, maar daardoor kreeg men tevens 'n niet te onderschatten luchtweerstand, die de snelheid van het vliegtuig ongunstig beïnvloedde. Men wilde daarop den buitenboord-motor laten vervallen en in de plaats hiervan in het toestel zelf een dynamo aanbrengen, welke rechtstreeks gedreven zou worden door een van de motoren. Hieraan kleefde echter het bezwaar, dat wanneer er juist aan dien motor iets zou haperen en hulp dus bijzonder noodig was, de installatie van de noo-

Een complete radio-installatie, zooals deze thans in de moderne vliegtuigen wordt gebruikt. Er onder: de buitenboord-dynamo met schroefje

Zender en ontvanger.

onderweg zijn, steeds weerberichten kunnen krijgen, alsmede een opgave van de juiste plaats, waar zij zich bevinden. Daartoe zijn op alle groote internationale luchtwegen radio-stations opgericht, tevens uitgerust met peilstations. Elk station heeft een bepaald rayon en bemoeit zich alleen met de vliegtuigen, die zich in dat rayon bevinden. De vliegers op hun beurt hebben de verplichting, zich op bepaalde punten te melden, meestal plaatsen, die ongeveer op de grens liggen van twee rayons. Zoo blijft de piloot op de geheele route in verbinding met de aarde.

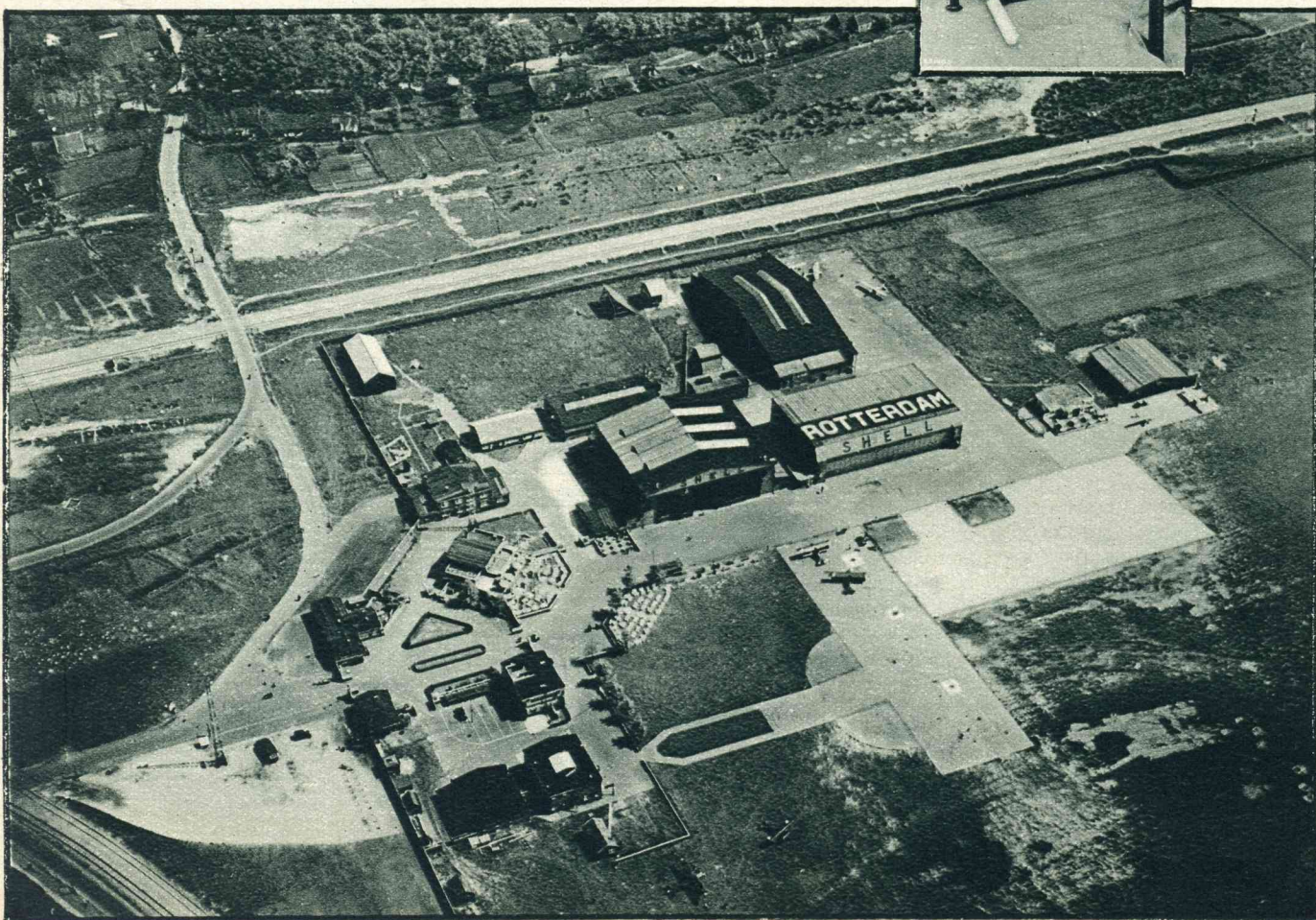
Vanzelfsprekend wordt ook op de Indië-route 'n druk gebruik gemaakt van de radio, speciaal voor het verkrijgen van weerberichten. Eenigen tijd geleden heeft de K.L.M. 'n vliegtuig naar Indië gestuurd, waarvan de cabine herschepen was in 'n radio-laboratorium, teneinde van den radio-dienst op deze route een speciale studie te maken en ook te onderzoeken, in hoeverre ultra-korte golven van nut kunnen zijn in speciale gevallen.

Ook bij groote vluchten, zooals bijvoorbeeld Oceaanvluchten, speelt de radio een rol en menigmaal hangt het succes van een dergelijke vlucht voornamelijk af van de omstandigheid of men er in slaagt verbinding te krijgen, die dan aanwijzingen kan geven omtrent den te volgen koers.

Zoo vullen de nieuwste wetenschappen elkaar aan ter verkrijging van meerdere veiligheid op elk gebied.

M. W. H. DE GORTER.

Vliegveld Waalhaven in vogelvlucht. Links onder: de antenne-masten van het radiostation

De 100 M. hardloopen op den atletiekwedstrijd Holland-België te Amsterdam. Van l.n.r. Berger (Holland) 1ste, de Vriendt (België), Naessens (België) en B. Janson (Holland).

SPORT

Nieuws van de Nederlandsche zwemkampioenschappen te Arnhem. De A.Z.-man W. Ambachtsheer, die de 100 M. rugschot in 1 min. 20 3/5 sec. won.

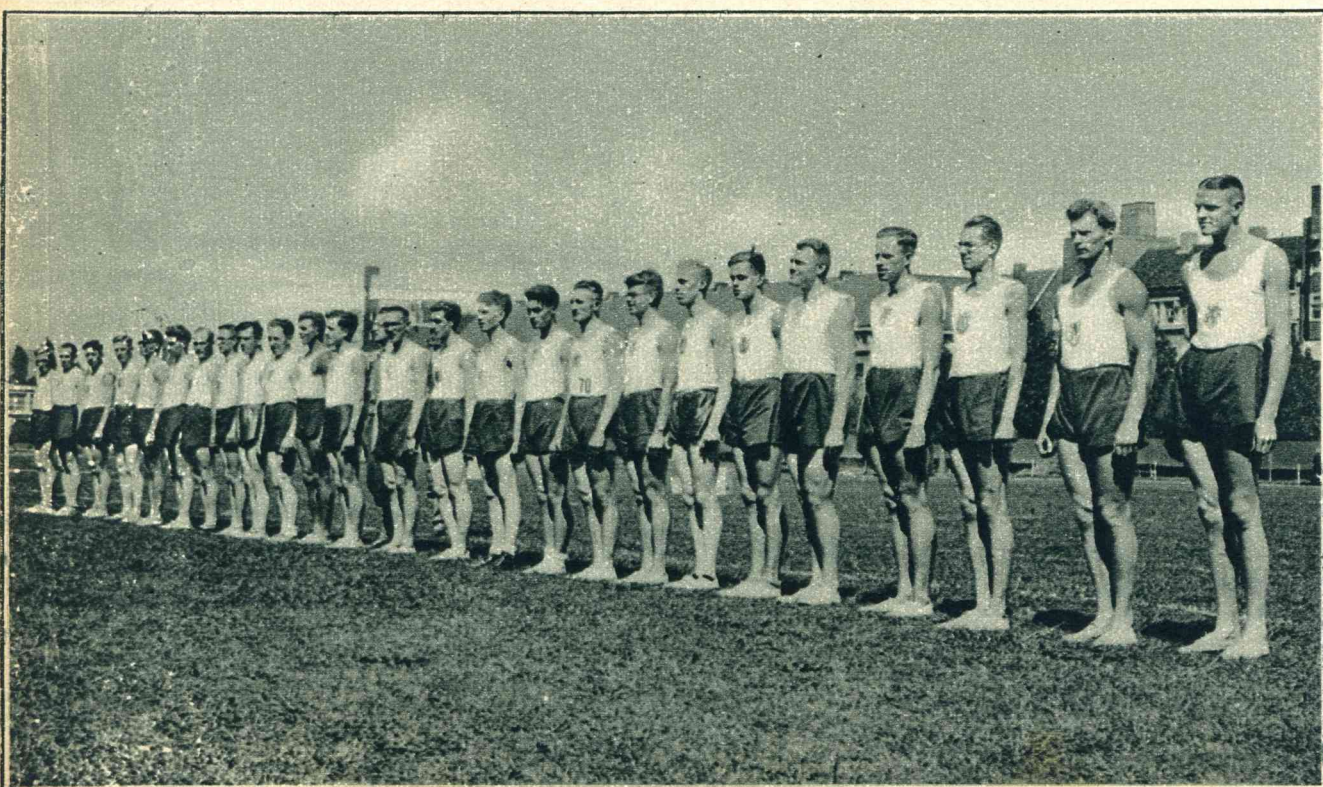
Het Heemsteedsche H.P.C. won op de Nederlandsche zwemkampioenschappen te Arnhem de 4 x 200 M. vrije slag in 10 min. 49 sec. Van l.n.r. de H.P.C.-zwemmers C. J. Braam, J. Uitendaal, J. v. Zadel en S. L. Mooy.

De kanoclub „De Amstelzwerfers“ hield Zondag j.l. een 55 K.M. betrouwbaarheidsrit. Kijkje aan den start bij de Berlage-brug.

Hoe de Haarlemmer v. Egmond te Parijs beslag legde op den kampioentitel voor amateursprinters. Op onze foto ziet men hoe de Fransman Ulrich in de finale werd geklopt.

De door Holland gewonnen atletiekwedstrijd Nederland-België op de Sintelbaan te Amsterdam. De beide ploegen, rechts de Hollanders.

Amstelgezicht.

Amsterdamsche Beelden

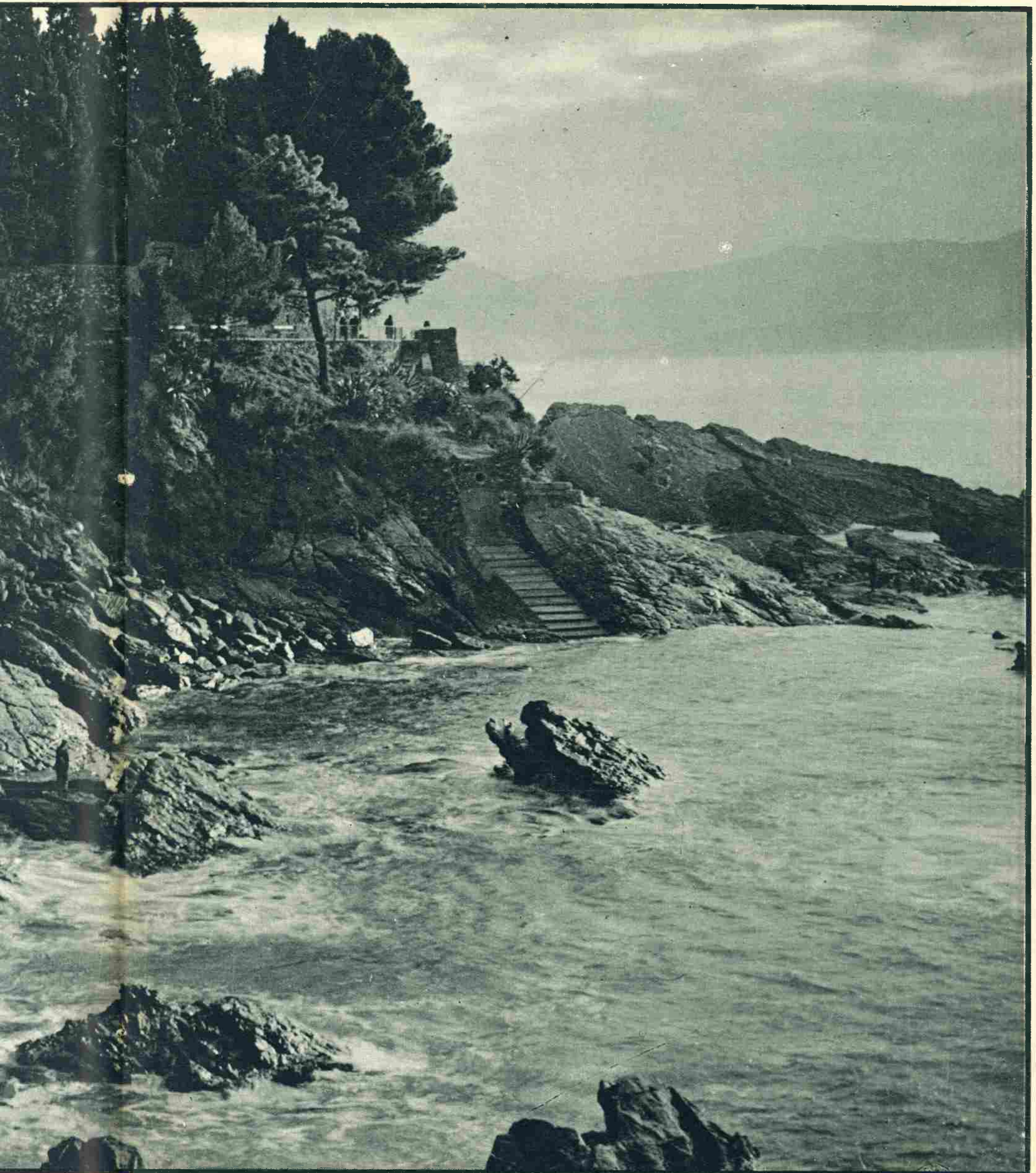

De hekken voor het Kadijksplein.

Het IJ voor de Prins Hendrikkade.

DE OM HAAR KLIMAAT EN HAAR NATUURWEELDE TERECHT BEROEMDE MIDDELLANDSCHE-ZEEKUST BIJ NERVI.

Vóór de tros wordt losgesmeten....

LIEFDELOOZE KUSSEN

Alles wat met kussen in verband staat heeft een zachte beteekenis, hetzij dat het een voorwerp is, om zijn hoofd op te leggen, hetzij dat het de welbekende teedere samenvoeging van twee menselijke smaakorganen betreft. Het eerste kunnen we laten rusten; niemand stelt daar behalve 's nachts eenig belang in, doch het werkwoord „kussen” heeft de belangstelling van jong en oud en wat daar tusschen ligt. Wij Noorderlingen kennen practisch alleen den kus der liefde, met andere kus-uitingen, zooals bijvoorbeeld de Zuiderlingen die kennen, houden we ons niet op, althans, hoogst zelden. Mannelijke „kussers” zijn in ons land zoo goed als onbekend, of het moeten een vader en een zoon zijn, maar zelfs dan bepaalt men zich in het openbaar meestal tot een stevigen handdruk. In andere landen, zooals Frankrijk, Spanje, Italië en gedeelten van Duitschland kent men: hoogachtungskussen, dankbaarheidskussen, eerbiedskussen, wellevendheidskussen, promotiekussen, onderdanigheidskussen, ridderkussen, welkomstkussen en afscheidskussen. Al die kussen behooren deels tot ongeschreven wetten en zijn deels ook uitingen van spontaneïteit en vriendelijkheid.

Wie den kus heeft uitgevonden, of door wie hij het eerst gewisseld werd, zal wel een onoplosbaar raadsel blijven, doch zeker is, dat men er nooit zooveel aandacht aan heeft besteed (dichterlijke ontboezemingen daargelaten) als in den laatsten tijd, nu men den kus haarfijn is gaan analyseeren en zelfs de bacteriën is gaan tellen, die gedurende deze aangename plechtigheid van den een op den ander overwandelen. We zijn geen dokters en willen uit den aard der zaak graag profiteeren van de welgemeende raadgevingen, die de hooggeleerde heeren ons geven, doch met dat al hebben zij tevens de romantiek en de genoeglijkheid, die steeds aan deze bezigheid verbonden zijn geweest, voor een goed deel den nek omgedraaid. Welke jongeling of welk meisje zal, als ze des avonds onder het aloude maanlicht wandelen in een heerlijke onvolprezen

Zacht als mousseline is Mussolini na het uitreken van een ridderorde.

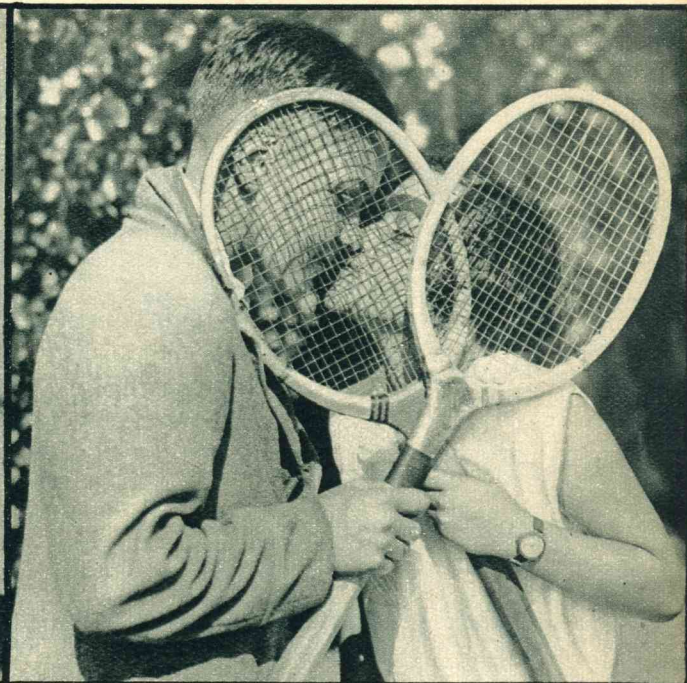
De sportieve kus tusschen twee voetbal-captains.

Een zeer gevaarde vrouwelijke bezigheid na een vergadering.

Bob Scholte bij zijn meest geliefkoosden refrein-zang

Het hoogtepunt van een tennismatch.

stemming zeggen : „Liefeling, maak even je mond bacterie-vrij, want ik heb neiging je een kus te geven !” waarop hij of zij een fleschje te voorschijn haalt, eenige schreden terugtreedt, den mond spoelt en dan zegt : „Geliefde, mijn mond is proper!” Men voelt de onmogelijkheid van een dergelijke methode hoe secuur zij ook zijn moge. Dan maar liever op gevaar af van een paar dagen griep (en een klap op je wang) een plotselinge, hartelijke, welgemeende kus, die onvergetelijk is, omdat men zijn genegenheid heeft kunnen bewijzen op een oogenblik, dat men er zich toe gedrongen voelde.

Eenigszins anders wordt het geval, waar het kinderen betreft. Er zijn mensen, die geen baby kunnen zien, zonder het lieve wicht beet te pakken en het met kussen te bestuiven. Verschillende kinderwagens-handelaren in Engeland geven zelfs bij het koopen van een kinderwagen een bordje cadeau om er boven te hangen, waarop men dan het vriendelijke verzoek kan lezen : „DON'T KISS

THE BABY” of in goed Hollandsch: „KUS DIT KIND NIET.” Dit is behalve een daad van koopmanschap er ook een van menschelevendheid. De mensen moesten bedenken, dat het kind van de eigen, naaste familieleden al meer zoenen ontvangt, dan het bij mogelijkheid kan verwerken. Hoeveel malen per dag zullen de ouders alleen reeds niet hun genegenheid op de blozende wangjes van het lieve kind botvieren en reken men dan daarbij nog de grootouders, ooms en tantes, dan staat men er nog versteld van, dat het kind zonder

schouwen. Men kan er tegenover staan zooals men wil, doch die kussen bij officiële gelegenheden geven iets vertrouwelijks en misschien is de kus voor alles wel een soort symbool van ware en oprechte kameraadschappelijkheid. De torenhooge pracht en statie van koningen en vorsten verkrijgt eensklaps iets aangenaam menselijks, indien men ze bezig ziet met kussen; het bulldogachtige van den Duce vervaagt als hij aan het zoenen slaat; het presidentieele aureool krijgt iets genoeglijks als hij kust en zoo zou men nog meer voorbeelden kunnen opnoemen, waarbij een enkele kus alle scherpste wegneemt. Wat zou er geen prettige band ontstaan tusschen werkgever en werknemer, indien men elkaar des morgens met een kus verwelkomde en wat zou de arbeid niet opgeruimd worden verricht, indien het personeel al kussend het werk begon. We geven toe dat het instellen van een dergelijke methode groote moeilijkheden met zich zou meebrengen - men denke b.v. aan de hoogovens - maar tevens zijn we er van overtuigd, dat de verzoeking om onbillijkheden te plegen groot is.

Zoo kunnen we ons voorstellen, dat 'n hoofdredacteur, die iederen morgen zijn redacteurs met een kus verkameraadschappelijkt, dit toch liever aan redactrices zou voltrekken. En daar zou men natuurlijk heftig tegen op komen.

Dat we tenslotte den kus der liefde onbesproken laten, komt, wijl vroegere uitspraken reeds hebben vastgesteld, dat zoo'n kus onbeschrijfelijk is.... En daar leggen we ons volkomen bij neer. L. V.

Een doodgevone kus.

wang-krimp groot wordt.

We spraken zoojuist over de verschillende kusvarianten in andere landen, die bij zeer vele on- en wel-officiële gelegenheden voorkomen. Zoo draagt het uitreiken van verschillende ridderorden tevens de verplichting in zich den gedecoreerde een kus te geven; dat zit onafscheidelijk aan de uitreiking vast en daar die plechtigheid geschiedt door een zeer hoog geplaatst personage, kan men zich na de ceremonie als diens aangekusten broeder of althans als diens gelijke be-

Twee koningen (van Zweden en Denemarken) in een koninklijke omhelzing

Een kus voor jaren

JENNY

EEN ENGEL ONDER OORLOGSWRAKKEN door NORMA PATTERSON

De hoofdverpleegster wendde vlug haar gelaat af. Zij wou niet laten merken, hoe haar mondhoeken trokken.

„Waarom heb je geen permissie gevraagd?”

Jenny was oprecht.

„U had misschien neen gezegd. Ik had al aan Bill's moeder en aan Windy's vrouw geschreven, ziet u. Die komen, en nu zijn Bill en Windy zoo gelukkig, dat ze echt al een stuk beter zijn. Ik wou absoluut voor de andere jongens ook iemand hebben. Nu we 't zoo hebben voorgesteld, wordt 't een beetje avontuurlijk, en als de meisjes 't een beetje van harte doen... enfin, dat scheelt een heel stuk.”

„Ik ben bang, dat u nog eens een keer leelijk over de schreef gaat. 't Zou me erg spijten, want u bent een goede kracht.”

Jenny haalde diep, diep adem. Oei... dat was op 't kantje!

„Nu worden we straks overstroomd met meisjes,” zei het Hoofd half verstrooid.

Jenny's gezichtje klaarde wonderbaar op.

„O, denkt u dat heusch?”

Het bleek inderdaad zoo te zijn. Zij kwamen. Meisjes in soorten. Er waren er bij, die ver van huis waren, en zich eenzaam voelden, en 't wel prettig vonden een taart te bakken, en een boompje te versieren, en voor iemand een echte Kerstmis te maken. Er waren rijke meisjes bij, die de gewone sleur van Kerstdiners en dansen beu waren. Zij zouden hun soldaat met den auto komen afhalen, en hem een prettigen dag bezorgen. Er was er een, die haar liefste verloren had; en een, wier verloofde in 't buitenland was. In het kantoor van No. 80 zoemde het van opwinding en vroolijke plannen. Het bleek ten slotte niet veel last of ongemak te veroorzaken, en zelfs de hoofdverpleegster moest toegeven, dat 't een heel aardig idee was. Dr. Huffy vond 't eenvoudig geniaal.

Jenny wou het niet stilhouden voor de jongens. Zij moesten het weten, om de voorpret te genieten. Er werd dus een groote vergadering belegd in de serre van de physische therapie, en iedereen, die loopen, rijden, strompelen of hinkelen kon, kwam er heen. Een langdurig gejuich volgde op de verbazingwekkende mededeeling van Jenny.

„Jenny, je bent een schat.”

„Zooiets kan niemand bedenken dan Jenny.”

„Jenny, jij bent het fijnste meisje van allemaal.”

„Ik wil Jenny voor meisje hebben.”

Zij keek maar, en begon weer te spreken.

„Als jullie soms de een of andere malle voorkeur hebben, bijvoorbeeld voor een blondje, of als je graag een lange dunne of een korte dikke hebt, schrijf 't dan maar op een stukje papier, en zet er je naam onder. Dan zullen we zien hoever we 't brengen.”

Zij gingen aan 't werk, om lange, dollie beschrijvingen op te stellen. Luid geschater. Daverende vroolijkheid. „En weet je nog van dat kleine Françasetje — en dat Duitsche Fräulein?”

Toen het nog maar twee dagen voor Kerstmis was, en alles prachtig ging op de zaal, kwam Jenny tot de ontdekking, dat Windy verhooging had. Hij was ook zoo ontzettend opgewonden geweest, sinds hij dien brief van zijn vrouw had gekregen. Hij had iets uit een kleerenmagazijn laten komen, om aan te trekken, zoodat hij er een beetje „als een gewoon mensch” uit zou zien. Er was een juwelier bij hem geweest, en de boodschappenjuffrouw had meerdere tochten naar een speelgoedwinkel moeten maken. Zij hadden allemaal zijn zin trachten te doen, en nu begon Jenny zich af te vragen, of 't wel verstandig was geweest, die vrouw te laten komen. Hij was onrustig 's nachts, hij kon niet slapen.

„Dat gaat zoo niet, Windy. Als je 't je zoo aantrekt, zullen we moeten schrijven, dat ze niet komen mag. Tob je ergens over?”

„Kom even bij me zitten, Jenny. Wil je?” En een poosje daarna kon hij haar vertellen, wat hem dwars zat.

„Ik geloof, dat ik een soort plankenvrees heb. Ik

heb er zoo lang naar zitten verlangen, dat ze komen zou, dat 't me nu bijna te machtig wordt, nu 't werkelijk ge- No. 4

beuren gaat. Ze is zoo mooi — en zoo jong en vroolijk — en zoo gezond! Ze houdt van mannen, die iets presteeren. Ze is van me gaan houden in 't jaar, dat ik keeper was van 't voetbal-elftal, dat jaar, dat we zoo'n kolossaal geluk hadden. Ze had wel aan iederen vinger tien mannen kunnen krijgen, en ik heb nooit goed kunnen begrijpen, waarom zij... 't Was gewoon een wonder. We... we kennen elkaar eigenlijk niet eens zoo heel goed. We hebben een erg roezemoezige verlovings gehad, heel kort maar, en toen een knalbruiloft — en toen moest ik naar de opleiding, en den oorlog in. En ik kwam zóo terug. Van 't eene hospitaal naar 't andere. Ik ben nu heel iemand anders dan die jongen, waar ze verliefd op werd. 't Leven maakt ons anders, Jenny.”

„Ja, maar 't maakt ons beter. 't Laat ons groeien. Je zou zelf niet willen, dat je zoo'n jongetje zonder zorg was gebleven.” Maar inwendig had zij pijn. Wat hij gezegd had, was waar, en er was niets aan te doen.

„Ik wou, dat ze zoo... zoo was als jij, Jenny.”

„Zooals — ik?”

„Dat ze hier net zoo naast me kon zitten, als jij, en dat we alle misère met elkaar uit konden praten. Tegen jou kunnen we alles zeggen — we weten, dat je 't snapt en dat je ons op de een of andere manier zult helpen. Als ik ooit beter word, zal ik 't voor een groot deel aan jou te danken hebben.”

Jenny deed haar oogen dicht. Het was iets, om te onthouden — dat hij dat gezegd had.

Opnieuw werd Jenny midden in den nacht wakker gemaakt. Zij kwam overeind zitten, verslagen, met een voorgevoel van onheil.

„Wat is er?”

„U moet dadelijk op 't kantoor komen.”

„Is 't — is 't een van de jongens?”

„Neen.”

Jenny kon zich heel snel aankleeden. Zij legde haar kleeren 's avonds altijd uit, gereed voor het gebruik, zooals brandweerlieden het doen, en precies drie minuten later rende Jenny door de lange donkere gang, alles in de puntjes, tot de bruine krulletjes onder haar witte muts toe.

Toen zij het kantoor binnenkwam, begreep zij, dat het iets heel ernstigs was. Zij waren er allemaal; dr. Huffy, stil, knorrig; de hoofdverpleegster; de eerste verpleegster van Jenny's zaal; en de administrateur. Jenny keek het kringetje rond, en haar slapen klopten van vrees.

Dr. Huffy begon te spreken.

„We hebben zooveen een lang intercommunaal gesprek gehad... De vrouw van Windy Wren is verongelukt.”

„O — nee!” Dát niet. Dát niet voor Windy.

Jenny had gedacht, dat zij het schrikken had afgeleerd, maar deze slag trof haar te plotseling en te krachtig. Er kwam een gevoel van groote nietigheid over haar. Het leven — wat was 't een wreede, onverbiddelijke macht — het kneep eenvoudig al die petieterige plantjes van onbenullige menschjes kapot.

Ze zei met een klaaglijk stemmetje:

„Weet u zeker, dat 't geen vergissing is.”

„Ik heb net met Harkness gesproken — dat is de dokter van mevrouw Wren. Een oude vriend van de familie. Zij is vannacht om één uur verongelukt, met een auto.”

Jenny's gezicht verbleekte. „Dan was ze op weg hierheen!” En Jenny zelf had haar hierheen geroepen — naar haar dood geroepen.

„Nee — ze reden den anderen kant op,” zei Harkness, „naar een Kerstfuif. Er was een man bij haar — Peter Woodward. Ze waren allebei op slag dood.”

„En de kleine jongen...”

„Die was er niet bij. Hij was thuis.”

Zoo. Dus ze wás niet eens gekomen. Ze had het be-
loofd — en toen was ze den anderen kant op gegaan. Jenny zag vluchtig 't beeld voor zich van de Gerechtigheid, die zulken vrouwen haar straf toedeelt. En toen werd dit

KORTE INHOUD VAN HET VOORAFGAANDE.

Het weesje Jenny Guest wordt buiten door haar tante opgevoed. Deze komt bij een brand om het leven en het jonge meisje trekt alleen naar de stad. Daar wordt zij ontroerd door het zien van een oorlogsinvalide en zij herinnert zich een droom uit vroeger jaren, waarin duizenden verminkte soldaten voorbijschreden. Zij slaagt er in haar opleiding tot verpleegster te voltooien en wordt aangesteld in het veteranenhospitaal, waar Dr. Huffy directeur is. Jenny maakt kennis met hem, met de hoofdverpleegster, met Amos, den hospitaalsoldaat, en met haar zaal 17. Zij gaat spoedig geheel in haar moeilijke taak op. De verminkten bewonderen en vereeren haar. Jenny maakt plannen om de Kerstdagen voor de soldaten zoo aangenaam mogelijk te doen zijn.

verdrongen door het ontzettende feit van Windy's verlies — en nu kwam hij het óók te weten van dien anderen man — en óók, dat zij op slot van rekening niet eens van plan was geweest, om te komen.

„We hebben u laten roepen,” legde dr. Huffy uit, „omdat het aan Windy verteld moet worden. Daar lijkt u ons de meest geschikte persoon voor. Hij hangt zoo aan u — hij...”

„Hij mag 't niet weten!”

„Hij zal 't wel moeten weten...”

„Ik bedoel, hij mag niet weten, dat ze niet onderweg was hierheen. Hij rekende er op, dat ze vanochtend komen zou. Ze had geschreven, dat ze komen zou, en dat ze den kleinen jongen mee zou brengen. Hij mag nooit weten, dat ze haar woord niet gehouden heeft.”

„We kunnen net zoo goed ronduit alles vertellen. 't Komt toch in de kranten te staan.”

Opeens kwam zij driftig een stap dicht bij hen. Zij dacht niet na, of het wel pas gaf. Zij zag maar één ding: het verslagen gezicht van Windy, als hij de waarheid te weten kwam. Dat mocht niet!

Snel keek zij op naar de klok.

„Ik moet een auto hebben — en den besten chauffeur. Jake, als 't kan. Ik zal zorgen, dat 't niet in de kranten komt.”

„Kom, kom, Jenny,” waarschuwde dr. Huffy, „je moet verstandig blijven. Met de kranten kun je niets beginnen.”

„Ik kan 't altijd probeeren! 't Moet. Als ze 't vertellen, zooals 't gebeurd is, wordt 't zijn dood. Hij mag 't niet weten — nooit!”

De tranen rolden haar langs de wangen, en haar oogen schitterden buitengewoon. Haar gezicht kreeg er een eigenaardige schoonheid door. „Ik ben over een uur terug. Laat u hem zoolang alstublieft met rust.”

En zij was weg.

Jake kon rijden! Jenny klemde zich aan de randen van haar bankje vast, toen het wagentje een slapende stad binnenraasde; en even vóór drieën sprak zij tot een doodkalmen man met morsmouwen:

„Ik moet den meneer spreken, die beslist, wat er in de krant komt of niet.”

Zoo kwamen ze altijd binnenstormen — opgewonden dames, om den meneer te spreken, die besliste, wat er in de krant kwam. Zonder verbazing wees de man haar naar een bureau, waar een ongeloofelijk lawaai en 'n ongehoofelijke wanorde heerschten. Daar kwam Jenny te staan tegenover 'n anderen doodkalmen, nuchteren man met morsmouwen.

Zij sprak haar ongerijmden wensch uit.

„En zet u er alstublieft in, dat zij op weg was hierheen, om Kerstmis te vieren met haar mán, toen het ongeluk gebeurde.”

„Hooft u eens, jongedame — we geven hier geen romannetjes uit! Onze krant draait nooit ergens omheen. We geven de waarheid, al doet die dezen of genen ook pijn.”

Zij stond haar handen te wringen.

„Maar onder den oorlog toch zeker niet! Of durft u soms te zeggen van wel? Toen hebt u de waarheid geschift — een beetje gecorrigeerd — iets alleen maar gedrukt, als u 't verstandig vond om 't te drukken. Is 't niet zoo?”

„Ja, toen... Dat was oorlog.”

„Dit is net zoo goed een stuk van den oorlog als dat vechten in Frankrijk. Die jongens zijn nóg den oorlog aan 't uitvechten, iederen dag weer aan, maanden en jaren achter elkaar. Als u dat ongeluk vertelt, zooals 't gebeurd is, sterft er iemand aan — en dat komt op uw verantwoording. Het volk heeft nog altijd verplichting tegenover die jongens — 't is hun heel, heel wat verschuldigd. Nu krijgt u de kans, om hen te helpen, om echt iets groots voor hen te doen. U hebt 't in uw macht, om zijn leven te redden...”

Hij maakte een ongeduldige beweging — er gingen kostbare minuten verloren.

„Maar begrijpt u dan niet, dat het bericht in alle kranten komt? De andere geven in ieder geval de juiste feiten!”

„We kunnen zorgen, dat hij die andere kranten niet krijgt.”

„Maar 't bericht is al door — 't zit al in de pers!”

„Haalt u 't er dan in 's hémelsnaam weer uit!”

En er was iets in die oogen van Jenny — een vuur, dat zacht gloeien en fel vlammen kon, een vrouwenliefde, die werelden verzetten kan — dat dien doodkalmen, nuchteren man met morsmouwen ontroerde. Opeens keerde de hoofdredacteur zich om, hij maakte drukke gebaren en schreeuwde bevelen uit... Mannen begonnen te hollen...

Zij zal hem wel bedankt hebben. Zij herinnerde zich vaag, dat zij had gehuild op iemands schouder, en dat een vriendelijke hand haar op het hoofd had geklopt. Nu gingen zij terug, en zij reden wat voorzichtiger. De goeie, trouwe Jake achter het stuur zei, dat ze zich maar niet moest geneeren — maar eens flink uithuilen...

Windy had zich kranig gehouden. Er moest om den kleinen jongen gedacht worden. Zij hadden het kind al ontboden.

„We dachten, dat je hem wel graag bij je zou hebben, ouwe jongen — hij is al onderweg met Harkness,” zei dr. Huffy.

De grootscheeps bebouwde en met palmen begroeide Promenade van Nice.

Een fascinerende avondfoto van het veelbesproken Casino te Monte Carlo.

Den heelen dag — den dag voor Kerstmis, die zoo'n gelukkige dag voor hem had moeten zijn — lag Windy doodstil, als verdoofd, en hij sprak tegen niemand. Maar tegen donker kwam dr. Harkness, met Windy's zoontje.

Het kereltje werd aan Jenny toevertrouwd. Het was tegen de reglementen, kinderen in het hospitaal, maar er werd een uitzondering gemaakt. Toen hij op de kamer van Jenny zijn avondgebedje deed, sprak zij over zijn moeder. Dat vond zij haar plicht. Hij dacht heel even na, en zei: „O ja, die met die mooie jurk aan.” En Jenny begreep, dat hij haar niet zou missen, omdat hij haar nooit had gehad — net als Windy.

Er werd in de kamer van Windy een ledikantje voor hem gezet, en toen bracht de plechtigheid van het kous-ophangen afleiding. Toen Jenny wegging, om lekkers en speelgoed en vuurwerk te koopen, lag het kind bij zijn vader in bed, en Windy vertelde sprookjes.

Nu kon Windy den heelen nacht naar zijn zoontje, dat sliep, liggen kijken, en voelen, dat hij iemand had.

En mettertijd zou Windy beseffen, dat zijn verlies niet zoo ontzettend was, als 't hem nu toescheen. Mettertijd kon Windy heel goed weer gelukkig worden.

HOOFDSTUK III — LENTE

Zonlicht en schaduw op den ouden grijzen muur.

Vijf maanden waren weggeleden over den rand van den tijd, sinds den tragischen nacht, waarin de vrouw van Windy verongelukt was; vijf maanden, die voor Jenny zeer verschillend van lengte waren geweest; kort was 'n maand, als zij ging op de snelle voeten van eindeloze bezigheid; lang, als zij naast een bed de angstige uren doorwaakte.

Maar No. 80 trotseerde de dagen met moed, door al die wilde beelden van kwijnend en worstelend leven, en veranderde plannen, en gestorven of verjongde hoop heen.

Ranken van tastend klimop, zacht bewegend in den wind, versierden den verkleurden muur met patronen van kantwerk en teere franje. Aan den eenen kant rezen de torens van de stad op uit een wolk van blauwe nevels; aan den anderen kant droomden de oude heuvels hun oude droomen. In de hoogte, aan een ranken stok, sloeg de vlag nog steeds haar levendige kleuren den hemel in. En er hing over de gebouwen en de lagere barakken en over den grond, goudkleurig in het zachte licht, een waas van onzekerheid, van afwachting; de tijd scheen te aarzelen en zijn adem in te houden, tot het zand beslist had, of het naar de ééne zijde of de andere zijde van de weegschaal zou glijden.

Er ontstaat oorlog, en er gaat even een onweer over de aarde, en dan is 't weer voorbij. Vandaag galmt de lucht van overwinning en nederlaag, en morgen is er niets meer dan een echo, geschiedenis. Maar hier had Jenny dag aan dag, en de eene maand na de andere, den oorlog gezien, die eindeloos voortduurde, vele trage jaren achter elkaar; hier zag zij jongens, die tot mannen

rijpten, en mannen, die jongens bleven, met een luchtig hart de risico van den oorlog aanvaardden. Zij doorleefden de ellende, en weigerden toch, zich ellendig te voelen.

Het was achter in Mei — een roerige maand. Door de ramen kwam het geluid van stemmen, het neerslaan van kaarten op een tafel, het trappelen van een muzikalen voet, die de maat aangaf bij het bijna onverdraaglijke geratel van een oude gramfoon, die „'t Houdt wel weer op met regenen” speelde.

„Ik zet een stuiver. Hou ik 't?”

„Ik dubbel!”

„Dat zal me een harde dobber worden.”

„Vooruit, jog — de pot is een weeskind!”

„Kom maar op! Ai....”

En de vier stemmen begonnen te zingen: „Kijk niet zoo stom — Lach er maar om — 't Houdt wel weer op met regenen!”

Er vloog een schoen met kracht tegen den tusschenmuur. Een teergevoelige ziel schreeuwde dreigend: „Is 't nou uit met dat vervelende ding? Zet een andere plaat op!”

„Hoe vin je „'t Kon altijd nog erger”, broer?”

„Als je 't lef hebt....”

Jenny reed haar patiënt naar buiten, het balkon op, naar een plekje zonneshijn. Met een paar ernstige rimpeltjes tusschen haar wenkbrauwen bestudeerde ze dit, toen trok ze hem weer terug, in de schaduw. En toen duwde ze hem opeens, vastberaden, weer naar voren, en stopte hem warm in binnen het vierkantje zonneshijn.

De man in den ziekenstoel nam die operaties met kalme pret waar, en er kwam zachtheid in zijn mooie donkere oogen. Zij was zoo'n ijverig, onstuimig klein ding, die Jenny. Zij gaf hem een bemoedigend kneepje in den arm.

„Zoo zit je heerlijk, Peter — 't is prachtweer — en ik kom over 'n half uurtje terug.”

Toen zij zich omkeerde, en heen wou gaan, gebeurde er iets eigenaardigs. Een vogel, die hoog tegen de zon op vloog, liet zijn schaduw dwars over de palm van Jenny's hand heen glijden.

Jenny bleef staan en hield haar adem in en bleef naar haar hand staan kijken. Er tintelden kleine stipjes goud in Jenny's bruine oogen. Zij kneep haar vingers dicht over de schaduw, die alweer weg was, en hief haar blik op naar het stralende aanschijn van den dag. De vogel cirkelde hoog in het blauw. Vliegen! Vleugels!

De lucht was als zilver, vol van die bedwelmende helderheid, die bijna hetzelfde is als persoonlijk geluk. Een dag, die alle mooie dingen van de natuur in het licht trok, en de rest wegstopte. Een dag, die alle bezonnenheid wegblied, en het hart weer jong maakte.

„Ik heb je al een heelen tijd iets willen zeggen, Jenny.”

(Wordt vervolgd).

„Wat moet ik doen om tandaanslag te bestrijden en mijn tanden te behouden?“

Tandaanslag is steeds aanwezig - in iederen mond - op iederen tand - het plant zich steeds voort.

De grootste schade berokkent tandaanslag door tandbederf. In den tandaanslag bevinden zich kleine bacteriën, die een scherp zuur afscheiden. Dit zuur verteert het glazuur zoals andere zuren gaatjes in hout of stoffen bijten. Steeds dringt dit zuur dieper en dieper door. Tenslotte wordt de zenuw bereikt... het wortelkanaal wordt geïnfecteerd... en wanneer niet tijdig geplombeerd wordt, is het onheil niet te overzien.

Om bederf tegen te gaan moet men Pepsodent gebruiken inplaats van gewone tandpasta's. Waarom? Omdat Pepsodent een speciaal materiaal bevat dat den tandaanslag verwijderd.

Dit materiaal in Pepsodent is een van de meest opzienbarende ontdekkingen van dezen tijd. Haar vermogen om ieder spoor van tandaanslag te verwijderen is een openbaring! Algemeen wordt erkend, dat dit materiaal tweemaal zoo zacht is als dat, welk in gewone tandpasta's verwerkt worden.

Gebruik Pepsodent tweemaal per dag en bezoek Uw tandarts tweemaal per jaar.

Pepsodent is de tandpasta, die den tandaanslag verwijderd
Grote tube f 0.75, dubbele tube f 1.25. 4176

KWATTA'S
5ct VOLLE MELK EN PUUR
MANOEUVREREEPEN
met geldig Kwatta-soldaatje

REGENBOOG

WOL Vraagt GRATIS onze monstercollectie aan, bevattende 800 kleuren in o.a. Zephir, Parel, Shetland, Sport, Gezondheids-WOL enz. voor kousen, sokken, jumpers, babykleertjes, badpakken enz. **vanaf 11 ct. per 50 gram**
Direct van fabriek aan particulier
N.V. Amsterdamsch Verzendhuis van
Garens, Heerengracht 154 b, A'dam C.

Bekend maken wat ge
hebt aan te bieden,
is omzet vergrooten

12 Weken roerloos op zijn rug!

Nu reeds 10 jaar vrij van pijn...
Nieuwe overwinning op reumatiek!

Steeds weer komen de onweerlegbare bewijzen binnen, dat reumatiek de geregelde „kleine dagelijksche dosis“ Kruschen eenvoudig niet kan weerstaan. Hier volgt een geval, dat ons weer onlangs meegedeeld werd:

„Het is nu eenige jaren geleden, dat ik ziek werd door spier-rheumatiek en ik 12 weken lang plat op mijn rug moest blijven liggen. Mijn dochter kocht toen een flacon Kruschen Salts en elken morgen nam ik een dosis. Al gauw bemerkte ik verbetering en ik ging er dus mee door. Met vollediig succes. Want van dien dag af, nu tien jaar en acht maanden geleden, heb ik nooit eenig teken van reumatiek meer gevoeld. Nooit heb ik een dosis overgeslagen. Eerder zou ik mijn middagen willen missen dan mijn dosis Kruschen Salts. Tegenwoordig ben ik vrij van alle spierpijnen en wanneer ik ook anderen hoor klagen over stijfheid of pijn in de gewrichten, raad ik steeds Kruschen aan.“

Indien uw afvoerorganen altijd naar behoren hun plichten vervulden, zou het giftige urinezuur zich nooit kunnen ophopen. En dan zoudt ge tot het einde uwer

dagen niet weten wat reumatiek is. Want het is het overvloedige urinezuur, dat de reumatische toestand veroorzaakt. De verschillende minerale zouten nu in Kruschen sporen alle afvoerorganen (dus ook de nieren) aan tot gezonde, regelmatige werking, opdat het urinezuur en andere schadelijke afvalstoffen der spijsvertering behoorlijk uit het lichaam verwijderd worden. Het is deze kleine aansporing, die u noodig hebt.

Laat Kruschen ook u hierin helpen. Koop vandaag nog een flacon en begin morgenochtend ook met „de kleine dagelijksche dosis“.

Kruschen Salts

is uitsluitend verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten à f 0.90 en f 1.60 per flacon en wordt gefabriceerd in Engeland door de Fa. E. Griffiths Hughes Ltd., sinds 1756 te Manchester gevestigd. Stralende gezondheid voor 1 cent per dag. Imp.: N.V. Rowntree Handels Mij., Heerengracht 209, Amsterdam-C.

BEREID U VOOR!

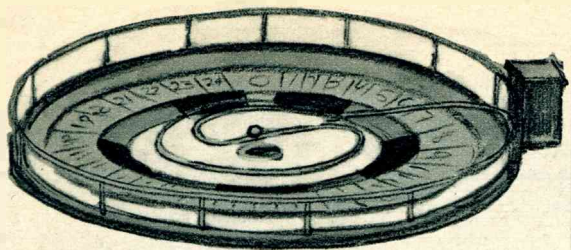
Pas op, dat de goede zorgen aan Uw uiterlijk besteed, niet vergeefs zijn door een te sterke of een algemeen parfum te gebruiken. De deccente geur van enkele druppels Old Cottage Lavenderwater zal ook U in het meest uitgelezen gezelschap de belangstelling schenken, die de vrouw van verfiende beschaving toekomt. De typische groene flacon Old Cottage Lavenderwater en ook de andere Old Cottage artikelen hebben toch reeds een plaatsje op Uw toilettafel?

Import.: RICHARD WERNEKINCK & Co.,
Huddestraat 9, Amsterdam-C.

Grossmith's

Old Cottage
Lavender Water

STRAPERLO-GEPEINZEN

Het is niet meer de schoonheid der natuur, maar wel het aantal attracties, dat de glorie van 'n moderne badplaats uitmaakt. Het zijn niet de zee, het strand, de duinen, maar wel de luxeuzen hotels, de aangename dancings, de gemakkelijke parkeerplaatsen, de vlugge verbindingen met het

achterland, de goed onderhouden tennisbanen en sportvelden, en niet te vergeten, de kleurige pyama's, welke de stedeling prefereert in zijn vakantie. En al zou het van te veel optimisme getuigen, wanneer wij volhielden, dat Amsterdams grootste badplaats, want dat blijft Zandvoort voorloopig nog, aan al de eischen van den verwenden stadsmensch voldeed, het biedt toch in overvloed datgene, hetwelk de goegemeente nu eenmaal verlangt aan te treffen in een zeedorp, dat bestaat van pensio-
 songasten, te weten: verstrooiing.

Wanneer de mensch van 1933, die een heel jaar inspannenden en enerveerenden hersenarbeid heeft moeten verrichten, op vakantie gaat (aangenomen tenminste, dat hij zich zulks veroorloven kan), dan verlangt hij niet naar zonsondergangen, niet naar het suizelen der dennen. Ook heeft hij geen zin om melancholiek te staren naar een zee, die rimpelloos is als water in een theekopje, neen, hij vraagt niet om rust, maar om afleiding. 'n Paar uren per dag wil hij besteden aan sport, om het lichaam weer een hardheid te geven, waardoor het bestand is tegen de aanvallen, waaraan het twaalf maanden achtereenvolgens opnieuw zal worden blootgesteld, maar het resterende gedeelte van het etmaal wil hij niet denken. (Altijd aangenomen, dat hij deze uitputtende bezigheid anders wel verricht: en men make zich hieromtrent geen illusies, want een groot aantal menschen noemen

deze functie, hij wil doodmoe worden van het gekke dingen doen. Opzettelijk begaat hij daarom dwaasheden, waartoe hij buiten zijn vakantie nooit komen zou, waartoe hij zich zelfs niet in staat zou achten. En als men dezen mensch, die vijftig weken achter elkaar prompt om negen uur zich achter zijn lessenaar zette en verder den heelen dag geen tijd had om op of om te kijken, dan bezig ziet in de beoefening van allerlei kinderlijke en dwaze vermaken, dan betreurt men het — en zeker met het oog op onze vaderlandsche bedaardheid, — dat men het geheele jaar door niet overal Nederlanders op vakantie aantreft, maar dat dit genoeg beperkt is tot de weinige warme dagen waarmede wij worden bedacht.

Onder dwaasheden moet niet zoozeer verstaan worden het trekken van grimassen en schrikjagende gezichten, — ofschoon er ook vacatiegangers zijn, die een onweerstaanbare neiging daartoe bij zich zelf constateeren, als wel het breken met alle begrippen van redelijkheid.

Onredelijk heet het in het dagelijksche leven om zooveel mogelijk in de zon te gaan zitten. Thuis laten deze vacatiegangers de jaloezieën zakken, maar hier doorstaan ze de hevigste pijnen om een bruinen rug te krijgen; in de stad vallen ze op een kwartje dood, gelijk een duidelijke uitdrukking

het zich herinneren of het herhalen van hetgeen ze gehoord of gelezen hebben ten onrechte ook zóó), hij wil integendeel belet worden in

De hoofdbezigheid van den croupier is: naar zich toe harken.

al deze zorgeloosheid, deze allure van gemakkelijk geld te kunnen uitgeven, deze vlotheid van leven, is althans voor Zandvoort, en in dit jaar, maar schijn.

Achter dit alles zit berekening. En nooit demonstreerden wij onzen koopmansgeest duidelijker dan in het jaar, dat het „Straperlo” zijn intrede deed in Zandvoort.

Want men geeft zich wel degelijk rekenschap van ieder onredelijk uitgegeven kwartje. „Het komt wel terecht, vanavond in het Casino,” is de bewuste of onbewuste gedachte van allen, die nu tot genoegden der Zandvoortsche neringdoenden hun geld zoo vlug door de vingers laten glijden. 't Is niet het Tuschinski-concern dat rijk wordt van het „Straperlo” (al zal het er ook niet armer van worden, en dit is inderdaad redelijk) maar het is Zandvoort.

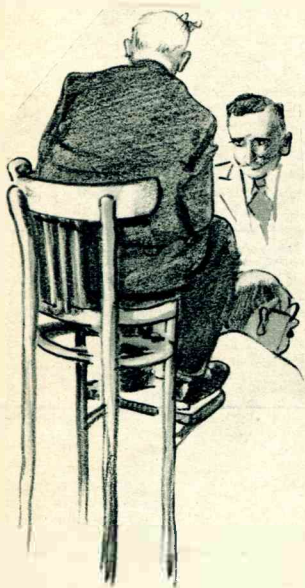
Het „Straperlo” is oorzaak van de goede zaken, die in Zandvoort worden gemaakt. Tallozen bestellen een paar consumpties extra, koopen een duurder badpak, betrekken een chiquer pension, doen wat al niet, in de vaste of half-vaste overtuiging: „wacht maar, vanavond in het Casino”. En hoeveel zullen er niet zijn, die al een ander plan hadden opgemaakt en nu in de hoop op een kleine bijverdienste hun embonpoint hebben gewend naar Zandvoort?

Het Casino, dat jarenlang zoo leeg en schaapachtig de zee stond aan te kijken, is op het oogenblik het brandpunt van de badplaats. Want hier is de speelzaal.

De speelzaal lijkt ons te zijn, ongeveer zooals alle speelzalen ter wereld. (We weten het niet zeker, want ons spookkaartje reikte nooit tot Monte-Carlo) Overigens houdt deze opmerking enkel lof in, want geen Hollander zou willen spelen in een zaal, die geen overeenkomst vertoonde met de afbeeldingen, die hij van dergelijke gelegenheden op plaatjes of op de film zag. Dat men er zich aanstonds thuis gevoelt, komt voort uit het feit, dat niemand interesse voor z'n evenmensch, doch alleen voor z'n eigenfiches toont. Mocht iemand bij geval het domme voornemen koesteren een eventueel verlies niet royaal te dragen, maar te willen „gelijkschakelen” door b.v. per vergissing verkeerde fiches op te pakken, danduikt een lid van de alom tegenwoordige zaal-recherche op om hem even zacht als onweerstaanbaar te verwijderen. De weinigen,

De piccolo met de handschoenen, die hem drie nummers te groot waren.

De zetel van den hoofdcroupier.

Rood of zwart?

Die van geen kijken weten

ons leert, maar in de badplaats betalen ze met genoeg 40 centen voor een middelmatig goed kopje thee; kortom, alles wat men zoo redelijk en verstandig gedurende twaalf maanden spaart en op zij legt in het redelijke en verstandige voornemen alles op te potten tot den grooten dag der inflatie, of zoo iets, wordt er in luttele vakantie-dagen doorgejaagd, als waren zij geen lidmaten van een volk, dat voor niets meer eerbied heeft dan voor een klein kapitaaltje, maar als hoorden zij tot een gemeenschap van van-nature-zorgeloze-opmakers. Men kan ons veel verwijten — maar niet, dat wij geen vakantie kunnen houden.

Schijn bedriegt — ook hier. — Want

Hoe zetten we het beste om onze onkosten terug te verdienen?

De kleine Tuschinski en de groote Van Alphen (burgemeester van Zantvoort) in gesprek.

die een zwakke poging in die richting waagden, hebben hun ervaringen blijkbaar zoo goed en haastig rondverteld, dat verdere ondernemingen achterwege bleven.

Er staan vier tafels in de zaal, aan ieder zitten meerdere croupiers plus een hoofdcroupier, zoodat mede hierdoor een ordelijke gang van zaken verzekerd is. In het begin van den avond van ons bezoek was de stemming wat mat, maar later, toen het voller en voller werd — er zijn avonden, dat hier 1400 menschen bijeenkomen — kwam de ware speelgeest over de aanwezigen.

Het spelen hier onderscheidt zich van het gokken, omdat Straperlo winstkansen — natuurlijk geen 100 % zekere — biedt, die door berekening zijn te verkrijgen. Als men onder een serieuze winstkans verstaat dat men wint, wanneer men maar gedachteloos opzet, dan is Straperlo een gokspel; m.a.w. men kan van het „behendigheidsspel” (wie is toch de uitvinder van dit ongelukkige woord) een gokspel maken. Wie daar zin in heeft moet het zelf maar weten, maar recht om zich te beklagen, wanneer hij verliest, bezit hij niet. De wijze van berekening, die kans op succes zou bieden, is ongeveer de volgende: Het balletje komt uit een hokje en loopt dan over een ongeveer S-vormige rail naar de in genummerde hokjes verdeelde en steeds ronddraaiende schijf. Door nu, wanneer

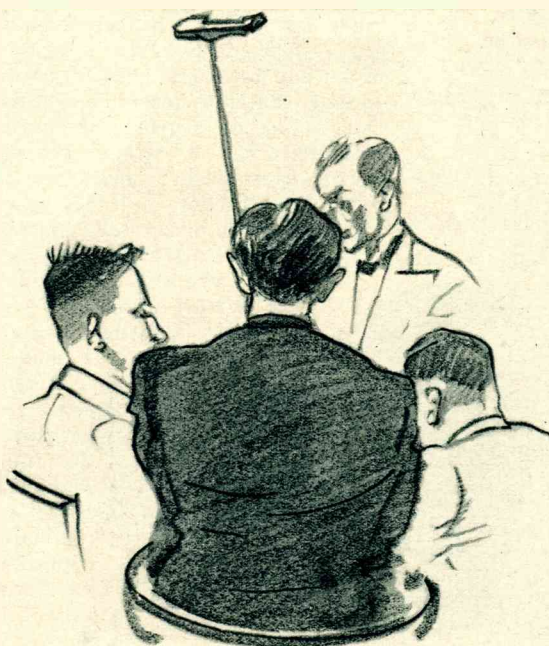
het balletje op de rail blijft steken. Dan neemt ieder zijn inzet terug en kan opnieuw zetten. Daar de snelheid verschillend is, is de boven gegeven uiteenzetting o.i. dan ook maar van betrekkelijke waarde.

Men kan op vrij veel verschillende manieren spelen; aan ieder is een aparte wijze van uitbetalen verbonden. Maar wie zijn geluk wil gaan beproeven moet zelf maar de moeite nemen een en ander uit te zoeken. Het systeem is niet moeilijk, en niet ingewikkeld. Als wij een raad zouden willen geven is het deze: speel kalm en kleine bedragen, en zet niet alleen of rood, of zwart, of op een willekeurig cijfer, want dan kunt ge in korten tijd veel geld verliezen. Wie aan de Straperlo-tafel gaat zitten om een fortuin te winnen of terug te winnen zal bedrogen uitkomen. Mogelijk dat hij een keer geluk heeft,

In de schilderachtigste houdingen wordt het spel gevolgd.

niets meer over. Vóór menige Casino-bezoeker van huis ging, heeft hij afgegeven op ieder, die ooit wel eens een voet in een speelzaal zette; nu hij het zelf doet, vindt hij in het feit, dat hij op vakantie is, voldoende verontschuldiging. Maar hij blijft ernstig, doodernstig. Mag de Straperloër overdag al hebben kopje geduideld in het

Het signaal staat op veilig. Het balletje rolt, de croupier wacht af.

meér mogelijk, dat het plan mislukt. Het moet een aardigheid blijven, naar onze meening. Wie niets riskeeren wil, moet niet gaan spelen. Dat is het voorzichtigste, maar niet het aardigste. Want spanning en hartkloppingen zijn ook wel eens plezierig voor een keer.

Bepaald gokkerstypen, zooals wij die ons herinneren uit oude geïllustreerde tijdschriften, mannen met hoge hoeden, die een bundel bankbiljetten aan hun hart drukken, ziet men er niet. Natuurlijk kan men wel op veler gezichten soms hevige spanning en groote nervositeit lezen, maar wie van ons kan er bij fluiten als het om zijn centen gaat? Het soort menschen, dat hier komt, doet vóór alles moeite de nadeelen, welke hun de vrijgevigheid overdag heeft bezorgd, weg te werken. Ook is er van de opgetogen dwaasheidstemming, zoo kenmerkend voor den waren vacantienganger,

zand, al vroolijk gedanst hebben op parketvloeren, al heerlijk „rechts aangeleund” door de duinen hebben gewandeld, hier is hij strak en waardig, niet toegankelijk voor lachjes of lonkjes,.... want hij speelt. En hoe kleiner het bedrag is, dat hij inzet, hoe heftiger hij zijn wenkbrauwen frons.

Menigeen, die hier zijn geld, na veel aarzelen, tenslotte bij de rondwandelende changeurs inwisselt tegen fiches, gelooft, dat hij voor altijd is overgeleverd aan den speelduiwel in hem. Maar hij vergeet, dat hij onder alle omstandigheden toch een voorzichtig Hollander blijft — d.w.z. iemand die op tijd weet op te houden, nog vóór de kansen keeren. Hij wil de heele vakantie onredelijk zijn, als het maar niets behoeft te kosten; liefst als hij er nog wat aan kan verdienen.

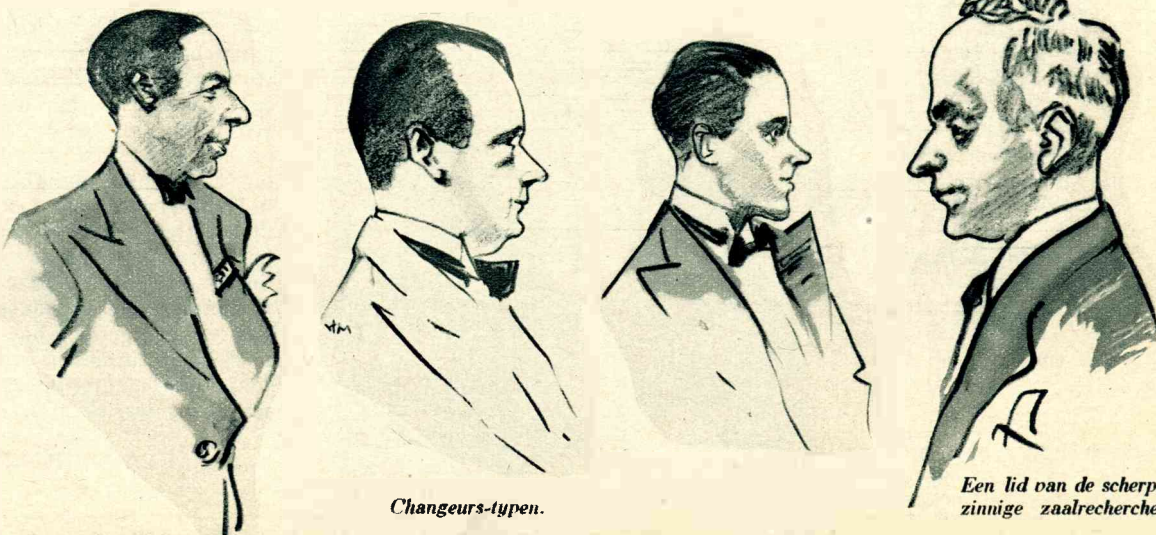
Daarom zullen wij nooit echte spelers worden, nooit echte Straperlo-verslaafden, want het ontbreekt ons aan de noodige onverschilligheid ten opzichte van 't probleem: „geld of geen geld, leven moet je toch.” Wij willen er tot iederen prijs een slaatje uit slaan en lukt ons dat niet, dan deugt op eens het spel niet meer. Als wij verliezen keeren wij uit woede nooit meer in de speelzaal terug, en als wij winnen houden wij op uit angst dat de kansen zullen draaien. Neen, uit zulke menschen groeien geen echte spelers, daar behoeft niemand bang voor te zijn. Er bestaat ook een grandezza van 't spel, maar daar heeft de Nederlandsche „gokker” geen vermoeden van. Misschien gelukkig.

Heeren die winnen.

het balletje het hokje verlaat, te letten op een bepaald cijfer op het draaiende bord, en daarna acht te geven op het cijfer, waarin het balletje terecht komt, kan men het verschil tusschen deze twee getallen constateeren. Is het verschil bijvoorbeeld zes cijfers — men moet eenige malen controleeren — dan heeft men op deze verschil-cijfers een flinke, maar natuurlijk geen absoluut zekere winstkans. Zoo werd ons althans uitgelegd.

Het balletje echter loopt niet aldoor met dezelfde constante snelheid. Deze snelheid kan door kleinigheden afwijken; soms is zij zoo gering, dat

Changeurs-typen.

Een lid van de scherpzinnige zaalrecherche.

VROUWENLEVEN

Strand-Toiletten

In de Fransche badplaatsen, waar het schaamteloze in vele zoogenaamde badcostuums het eerst tot uiting kwam, schijnt men ook het eerst weer tot bezinning te komen. Terwijl er in de Nederlandsche badplaatsen over geklaagd wordt, dat het schaamteloze aan onze mooie zeestranden en in de omgeving daarvan meer en meer tot uiting komt, is er in de Fransche badplaatsen reeds 'n kentering gekomen.

Ook ginds wordt het badcostuum nog maar al te vaak gedragen, niet om bij warm weer volop te kunnen genieten van de kostelijke watersport, maar vooral als 'n voorwendsel om met 'n minimum aan kleding langs het strand te paradeeren. Het is of sommige vrouwen er vooral op uit zijn om al haar charmes te vertoonen aan „Jan Rap en z'n maat”. En ja,

zijn het wel altijd charmes, welke zoo brutaal tentoongesteld worden? Daaraan mankeert soms zóó veel, dat men zich met 'n zekere walging afwendt van sommige vleeschuitstallingen.

Het schijnt, dat het minderwaardige van veel strandgedoe langzamerhand meer gevoeld wordt, zóózeer, dat de grootste Fransche mode-ontwerpers strandtoiletten lanceeren, welke zich gunstig onderscheiden van wat in den laatsten tijd als elegant gold.

Wie nu chic wil zijn loopt niet meer rond in 'n rugloos badpak, maar bedekt dit door 'n eenvoudige jurk, van voren gesloten tot aan de knieën. Zoo'n jurk kan van grof linnen wezen, van cretonne en ook wel van shantoeng. Even aangeschoten over het badpak heen, vergunt ze de draagster rustig te wandelen langs het strand, of ergens te gaan zitten zonder iemand aanstoot te geven. Het is heel

De moderne pyama, welke niet alleen aan het strand, maar ook aan boord van zeil- of motorboot wordt gedragen.

eenvoudig en heel practisch. En deze decante mode heeft al gauw aanhangsters gevonden bij al, wie nog maar eenigszins hechten aan vrouwelijke waardigheid.

Naast die „overjurken” is ook nog de strandpyama modern; de heel wijde rokachtige pantalon, soms aangezet aan 'n glad heupstuk en begeleid door 'n blouse of 'n pelerine, welke het bovenste gedeelte van 't badpak geheel of gedeeltelijk bedekt. Daar is ook de degelijke pyama, die niet alleen aan 't strand gedragen wordt, maar tevens aan boord van zeil- of motorboot. Zulk een pyama wordt door een onzer afbeeldingen in beeld gebracht. De blouse is van waschbare donkerblauwe zijde, de wijde grijs flanelen pantalon wordt met 'n

paar leeren riempjes vastgegespt op de taille. Het geheel is zeer eenvoudig, practisch en decent.

Wie vooral en zonder bijgedachten kunnen genieten van zee en strand, dat zijn onze kinderen. Voor hen is het badpakje alleen maar het heerlijke kledingstuk waarin gezwommen en geplast kan worden; hun strandkleertjes hebben slechts waarde, wanneer ze gemakkelijk zitten, wanneer ze door het ravotten in water en zand niet bederven kunnen.

Voor onze kleine meisjes ontwierp het Parijsche modehuis Lion een keurig en practisch ensemble: 'n badpakje, blauw, wit en rood gestreept. Daar overheen 'n rokje van roode jersey. Het geheel, dat „Bain de Soleil” (zonnebad) werd gedoopt, wordt gecombineerd door een kort jasje van dezelfde stof als het rokje en een gestreepte baret bij 't badpakje passend. 'n Keurig geheel, dat vele moedertjes zeker willen namaken voor haar lievelingen. Het meest praktische materiaal ervoor is wel 'n eigen gebreid badpakje met muts en een rokje met manteltje van eenigszins warme stof.

PAULA DEROSE.

Het strandpakje gecombineerd door 'n kort rood jasje en een gestreepte baret.

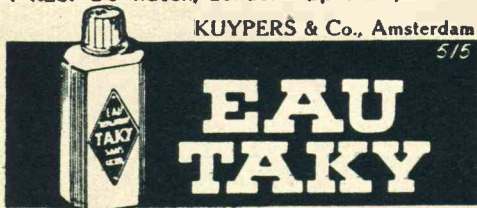

Zijden kousen eischen Taky

Zijden kousen eischen 'n gladde huid. Zij vra-
't Gebruik van Eau Taky is nu
nog gemakke- lijker met den ap-
plicator, welke aan de schroefdop vast
zit. Met het rubbersponsje even de te
ontharen plaats betten . . . binnen
3 minuten ziet U de haartjes weg-
schrompelen. De haartjes verdwijnen tot
aan den wortel en de huid wordt niet
geïrriteerd. Geen roode vlekken; gaaf,
blank en glad als fluweel. De applicator
is voordeel: geen druppel kan ver-
loren gaan. Hygiënisch: geen doekjes
of wafjes meer.

De nieuwe flacon met applicator voor slechts
f 1.25. De flacon, zonder applicator, f 0.90

KUYPERS & Co., Amsterdam

5/5

EEN PRACHT MONDORGEL

met 8 bekende muziekstukjes en handleiding,
waardoor ieder direct kan spelen, zenden wij franco
na ontvangst van postwissel à f 1.—. Zet op de
strook van de postwissel: Voor Mondorgel met
muziek. Postwissel te adresseren aan:

N.V. HEES & Co., DELFT

Een abonnement voor weinig geld en dan nog een gratis verzekering op den koop toe

Al onze abonné's zijn gratis verzekerd tegen ongevallen

hun overkomen in of buiten de
uitoefening van hun beroep.

UITKEERINGEN:

bij levenslange invaliditeit . . .	f 2000.—
bij dood	= 600.—
bij verlies van 1 hand, voet of oog =	300.—
bij verlies van 1 duim of wijsvinger =	60.—
bij verlies van een anderen vinger =	30.—

Zie de Polis-voorwaarden.

De glans van het licht

geeft een gepolitoerd
voorwerp eerst een kunst-
zinnigen decoratieven indruk! —

Ook bij het haar doet de spiegeling van het licht, op den natuur-
lijken glans ervan, de schoonheid van een verzorgd kapsel eerst
tot zijn recht komen!

Geef Uw haar dezen glans door een regelmatige verzorging met
Zwartkop "Haarglans", dat bij ieder pakje Zwartkop-Shampoo
is gevoegd. Zwartkop-Shampoo met "Haarglans" is verkrijgbaar
in de soorten: Maartvooltjes, Kamillen en Lavendel.

Nieuw! Voor blondines! Zwartkop-Shampoo "Blond-Special" geeft
aan donkerblond geworden haar de natuurlijke blonde kleur terug!

ZWARTKOP-SHAMPOON met Haarglans en Schuimbril

Adverteeren
doet verkoopen!

SCHERK

Eerste vereischte: Poriën schoon

want als de fijne kanalen van de
huid, de poriën, geheel gevuld zijn
met binnengedrongen stof, dan zijn
oneffenheden in de teint onvermij-
delijk. Hoe storend werkt dit, spe-
ciaal bij de vrouw wier grootste
wensch het loch is er goed uit te

zien en een vlekkelooze teint te
hebben. Daarbij is het in het geheel
niet moeilijk dit te bereiken. Wrijf
Uw gezicht 's morgens en 's avonds,
indien mogelijk ook nog een of
meermalen overdag af, met Scherk
Face Lotion. Deze dringt diep in de

poriën, reinigt intensief, houdt de
huid rein, elastisch en jong. Voelt U
het prikkelen, dat de uitwerking
meestal geeft, al te sterk, dan is dit
een teken dat Uw huid zeer droog
is. In dat geval, maar ook alleen
dan, is een klein weinig Scherk Facial

Oil noodig! Scherk Face Lotion is
slechts echt in originele flacons
met opschrift Scherk. Per flacon
0.75, 1.20, 2.10, 4.50. Wie een 15 ct.
postzegel stuurt aan de Firma S.
Blindeman & Co., v. Baerlestraat 89,
Amsterdam, ontvangt een proef.
Verzoekt echter nauwkeurige op-
gave van adres.

Scherk
Face
Lotion

Zalmvisserij aan den Benoden-Rijn. — Het bedrijf wordt gewoonlijk des nachts uitgeoefend. Van zes tot acht man zijn er noodig om het tweehonderd meter lange net te sleepen en in te halen.

LEVEN EN VRIJHEID

door William Sheeres.

Haal het anker op en hijsch het grootzeil! Lichten op, weg met de seizings! Denk aan het piekeval, hijsch niet te haastig! Vier den groot-schoot, let op het roer!"

De klank van Bruce's grogstem vulde de kleine baai van Noumea met een senoor geluid. Aangedreven door den wind in het grootzeil, trok en steigerde de „Liberty" aan haar anker als een volbloed renpaard aan zijn teugels.

„Vier den schoot! Zet de kluivers op!"

De twee matrozen van de „Liberty" renden van voor naar achter en voerden snel en zwijgend de commando's uit.

„Goed zoo, jongens," prees Bruce. Het kleine jacht schoot als een losgelaten veer vooruit. Aan den hemel dreven donkere wolkenflarden. Zij onderschepten het licht van maan en sterren en hulden de baai in een bijna ondoordringbare duisternis.

Van nachten als deze, donker en somber als het oog van Cyclopen, droomden de Fransche bannelingen van Nieuw Caledonië, als zij plannen beraamden om te ontvluchten. De droom werd echter altijd achterhaald door de werkelijkheid. De bewaking was streng, het voedsel buiten de strafkolonie schaarsch en de gelegenheid om van het eiland af te komen uiterst zeldzaam.

Bruce stond aan het roer en bestudeerde den hemel. „Als ik me niet vergis maakt de wind zich klaar, om ons tegen den morgen er flink van langs te geven, jongens."

Uit de hanenmat klom een instemmend gebrom. Onder den druk van het grootzeil, met haar lijzijdek naar beneden hellend, stak de „Liberty" moedig haar kop in de golven. De omtrekken van de baai waren al niet meer zichtbaar. Aan stuurboordzij lag het havenlicht van Noumea, voor den boeg de onmetelijke Stille Zuidzee.

Het ruischen der rollende golven werd plotseling

overstemd door een zwakke hulpkreet: „Help! Help!"

Uit de hanenmat dook een matroos met een lantaarn op, Bruce vloekte. Hij wist precies wat dat hulpgeroep beduidde: een der bannelingen had het vertrek van de „Liberty" benut om te ontsnappen, in de hoop dat hij naar een vreemde haven zou worden meegenomen. Bruce vloekte nogmaals. Hij had drieërlei keus: den misdadiger aan zijn lot overlaten, hem naar Noumea terugbrengen of hem meenemen naar de Britsche Salomonseilanden, het doel van de reis.

„Help! Red me!" klonk het nogmaals angstig en dringend.

Bij het licht van de lantaarn zag Bruce een man in het water spartelen. Zijn gezicht was verwrongen van doodsangst en in zijn oogen lag een wilde uitdrukking. Bruce's medelijden kreeg de overhand.

„Haal hem binnen!" gebod hij kort.

De matrozen trokken den vluchteling langs het stuurboordwant aan dek. De man droeg het costume der levenslang veroordeelden. Hij leek ongeveer vijftig jaar oud en stond te beven op zijn beenen.

„Daar heb je me een mooi koopje geleverd, vriend," bromde Bruce. „Nou kunnen we nog eens heen en terug."

De vluchteling stak smeekend de handen uit. „Genade, geef me een kans, kapitein. Ik heb daar twintig jaar doorgebracht en ik bezweer u, dat ik onschuldig ben."

Zijn Engelsch klom beschaafd en met slechts een licht Fransch accent. Bruce glimlachte spottend. „Onschuldig; ja, we kennen dat, vriend."

„Ik bezweer het u bij het leven van mijn kinderen," herhaalde de vluchteling hartstochtelijk.

„Neem me mee, kapitein, het is me onverschillig waar u heengaat, als ik maar uit die hel verlost ben."

Principieel verwierp Bruce niets zoo vastberaden als het denkbeeld, om een banneling behulpzaam te zijn op de vlucht. Maar nu hij voor een feit stond, wankelde hij. De smeekende houding van den man en zijn hartstochtelijke betuigingen van zijn onschuld maakten diepen indruk op hem. Hij bedacht tevens dat hij volstrekt geen gevaar liep. Het Fransche Gouvernement zou gereedelijk aannemen, dat de vluchteling verdrongen was en er was volstrekt geen bezwaar, om hem aan de „Salomons" aan wal te zetten. Daar moest hij zichzelf maar zien te redden.

„Ga maar in de hanenmat en trek je kleeven maar uit, dadelijk zal ik je iets anders geven," besloot hij plotseling.

De vluchteling was buiten zichzelf van vreugde. Hij stamelde een dankwoord, maar Bruce sneed hem met een kort gebaar af. Hij gaf het roer aan een matroos over en zocht eenige oude kledingstukken op. Tien minuten later zat hij tegenover den vluchteling in de kajuit.

Uiterlijk maakte de man een gunstigen indruk op hem. Zijn gelaat was bleek en mager en de oogen stonden hol en lijdend. „Zoo, had je er genoeg van? Twintig jaar zei je, vriend?" vroeg Bruce met een sympathieke stem.

De man knikte. „Ik werd veroordeeld tot levenslange verbanning, sir."

„Moord?" informeerde Bruce kort.

„Beschuldigd van moord," verbeterde de ander. „God weet dat ik onschuldig ben, sir. De schijn was misschien tegen me, maar dat is dan ook alles."

Bruce keek hem met licht wantrouwen aan. „Het is flink aangepakt, levenslange verbanning voor een moord," merkte hij op.

De banneling knikte. „Verzwarende omstandig-

heden, sir. Het was een roofmoord op een zwakke vrouw en mijn hardnekkige ontkentenis verzwaarde de straf nog."

Bruce haalde de schouders op, hij wist zelf niet wat hij ervan moest denken. De man was een martelaar of een huichelaar. Zijn open blik en zijn onbevengene optreden pleitten voor het eerste. Maar Bruce was geneigd hem de laatste kwalificatie toe te kennen, als hij aan het onzinnige van een rechterlijke dwaling dacht.

"Twintig jaar," herhaalde hij in gedachten, "dat is een lange tijd, vriend."

De man knikte. "Een menschenleeftijd in een strafkolonie, sir," antwoordde hij somber. "Maar hoe zwaar ook, het leven was draaglijk zoolang ik gezelschap had. Ik had een vriend in de kolonie, met wien ik nog op de schoolbanken heb gezeten. Hij werd voor vijftien jaar verbannen en hij zou volgend jaar naar Frankrijk terugkeeren."

"Vijftien jaar.... moord?" vroeg Bruce kort. "Moord en diefstal, sir. Hij werd opgeleid voor advocaat, maar hij bedierf zijn toekomst door zijn lichtzinnigheid. Zoo kwam hij in Marseille in de onderwereld terecht." De vluchteling schudde even het hoofd. "t Was jammer, hij was in den grond een goede kerel, alleen verregaand lichtzinnig. Hij is me een groote steun geweest in de laatste veertien jaar. We hadden gemeenschappelijke kennissen in Marseille en ik kon met hem spreken over mijn kinderen. Maar een maand geleden werd hij ziek en gisteravond hoorde ik dat hij in het hospitaal gestorven was."

Hij streek zich even met de hand over de oogen en Bruce keek hem oplettend aan. "En toen je dat hoorde, kreeg je er genoeg van?" vroeg hij.

"Ik verloor plotseling den moed," bekende de ander. "Ik ging de bosschen in naar de melaatschenkolonie. Daar begrepen ze, dat ik een vluchteling was. Zij rieden me aan naar de baai te gaan en uw jacht op te wachten. Den heelen dag heb ik me verborgen gehouden en toen ik uw lichten zag naderen, waagde ik de kans. Ik dank u hartelijk, sir, u hebt me de vrijheid en het leven geschonken."

"In orde," zei Bruce hartelijk, begaan met het lot van den man. "Nu ik je eenmaal aan boord heb, zal ik voor je doen wat ik kan. Die kleeren kan je houden, dan stap je als een vrij man aan wal. Wij gaan naar de „Salomons", daar moet ik je aan je lot overlaten."

"Oh, als ik eenmaal buiten het bereik van het Fransche Gouvernement ben, zal ik me wel redden, sir," antwoordde de man dankbaar.

Bruce stond op. "Ga maar wat slapen, vriend. Straks zal er wel niet veel meer van komen, we konden wel eens een paar benauwde uurtjes voor den boeg hebben."

Hij ging naar boven en nam het roer over. De „Liberty" kwam maar langzaam vooruit en Bruce's blik bleef lang naar den hemel opgeheven, waaraan de laaghangende wolken weinig goeds voorspelden.

Bij het aanbreken van den dageraad stak plotseling de wind op. Bruce had zich te slapen gelegd, maar de eerste windstoot wekte hem. Hij nam het roer over en waarschuwde de matrozen op hun hoede te zijn. Een hevige windruk deed de „Liberty" sterk overhellen. Bruce loefde bliksemsnel en liet tegelijk den grootschoot vieren. De matrozen reefden de schooten en wierpen Bruce een onderzoekenden blik toe.

De wind nam nog steeds in hevigheid toe en het groot zeil trok en klapperde alsof het zich los wilderukken. Bruce gaf ijzig-kalme commando's. Elke reefseizing werd stevig aangetrokken en bevestigd. Het grootzeil werd gestreken en er werd een enkele reef in den kluiver gelegd. Zoo was de „Liberty" gereed, om den strijd met het woeligste element aan te binden.

De vluchteling was ook naar boven gekomen. Hij hield zich vast aan het want en zijn blik was met een gespannen uitdrukking op een bepaald punt in de verte gevestigd. Bruce merkte het op en keek om. Tegelijk beet hij zich even op de lippen. Ginds naderde de groote motorsloep van het Fransche Gouvernement van Nieuw-Caledonië, die ongetwijfeld was uitgezonden om den vluchteling te achterhalen.

Bruce keek den man even aan. Hij was doodsbleek en om zijn mond trok een kramp. Met de vrijheid in zicht leek het, dat de wanhopige vlucht toch nog mislukken zou. De sloep naderde met groote snelheid en haalde hen zienderoogen in.

"Ik geloof...." stamelde de vluchteling.

Bruce begreep hem meer dan dat hij het verstond. De Noordenwind floot huilend door het want en hij had al zijn aandacht noodig voor zijn werk. Hij liet dubbele reën in den kluiver leggen en dat was geen oogenblik te laat. De zee werd opgezweept tot hooge waterbergen, die een vreeselijken en tegelijk grootschen aanblik boden.

De motorsloep was nu nog alleen zichtbaar als de „Liberty" omhoog geheven werd. Zij was vlakbij, maar zij kampte even verwoed tegen den storm als het jacht. Bruce brulde den vluchteling iets toe en wees op de pomp. Het water stroomde de hanenmat binnen en klotste over het achterdek. Met het vlugge begrip van den mensch, die zich van gevaar omringd ziet, begon de man als een razende te pompen.

Plotseling werd de „Liberty" door een hooge zee opgenomen. Op den top van den waterheuvel werd zij even onverwacht door een rukwind gegrepen. Die geweldige druk op haar zeilen en tuigage werd haar noodlottig. Er klonk een hevige slag en gekraak. Het loefwant werd bij de talie-reepen weggerukt en de mast, het takelwerk en de kluiver waren plotseling verdwenen, alsof een tooverhand ze weggegooid had.

Er ging een viervoudige kreet van schrik op, maar als door een wonder was de bemanning gespaard. Met een sprong stonden de mannen in het hanenwant.

"Is ze niet meer te redden?" gilte een matroos.

Bruce had tranen in zijn oogen. „Onmogelijk, het jacht is verloren. En als er geen wonder gebeurt wij eveneens," voegde hij er somber aan toe. „De motorsloep zal nu geen kans durven wagen."

De motorsloep waagde echter wel een kans. Het was roekeloos, maar de schipper bleek van het stof waaruit helden voortkomen. De sloep was omgeven door kokend schuim en het zeewater stroomde als een waterval over het dek. Maar de houding van den man aan het roer verried ontembare moed en kracht. Hij liet de sloep neerrollen op een waterberg en wierp op het juiste oogenblik het roer om. Hij keerde vóór den wind terug en hield recht op de „Liberty" aan.

"Hou je klaar om te springen," riep Bruce den mannen toe.

De sloep rolde, sterk overhellend, voorbij den achterstevan van de „Liberty". Maar een grillige golf wierp hen plotseling uit elkaar. De schipper van de sloep, het gevaarlijke van deze manoeuvre

inziende, deed een andere poging, om hen te redden. Hij keerde terug en wierp hun van dichtbij een lijn toe.

"Grijp!" brulde Bruce.

Een der matrozen greep en werd meegerukt. Hij dompelde diep in het water, maar een minuut later was hij aan boord gehaald. De sloep keerde opnieuw terug en herhaalde de manoeuvre. Ook de andere matroos klemde zich op het juiste oogenblik aan de reddende lijn vast.

"Nu is het uw beurt," zei Bruce, zich vastklampend aan de hanenmat.

De vluchteling schudde krachtig het hoofd. „U heeft de meeste rechten, ik kom het laatst," antwoordde hij beslist.

"Man, je bent gek, elke seconde kan de laatste zijn," schreeuwde Bruce.

"Dat geldt ook voor u en er is aan mij niets verloren," gaf de ander ten antwoord.

Bruce werd woedend. „Vooruit, daar komt de sloep!" brulde hij met gebalde vuist. „Schiet op, het gaat om je leven!"

Maar de vluchteling liet zich niet overreden. Hij keek Bruce bedroefd aan. „Het gaat om de vrijheid, sir; mijn redding betekent nog jarenlange ballingschap, de dood beteekent de vrijheid. Ik spring niet voor u gered is, het leven heeft voor u meer waarde dan voor mij."

De motorsloep daalde van een hoogen waterberg. „Belooft u me te springen, als ik gered...."

"Ja, ik belooft u, maar eerst u."

Bruce drukte hem krachtig de hand en zette zich als een dier gereed voor den sprong. De sloep kwam met razende snelheid op hem af, tot aan de kajuitvensters onder water gedompeld. Er vloog een lijn door de lucht en als een kat sprong Bruce er op af. Tegelijk kreeg de „Liberty" een hevigen stoot. Er volgde een gekraak, er klonk een kreet en toen raasde de storm weer met onverminderde kracht voort. Maar van de „Liberty" was geen kielhout meer te zien....

In den kuil van de sloep wreef Bruce zich de oogen uit. „Hij had een groote ziel," sprak hij weemoedig. „Hij smeekte me om leven en vrijheid en het leven gaf hij me vrijwillig terug. Maar hij is gelukkig vrij...."

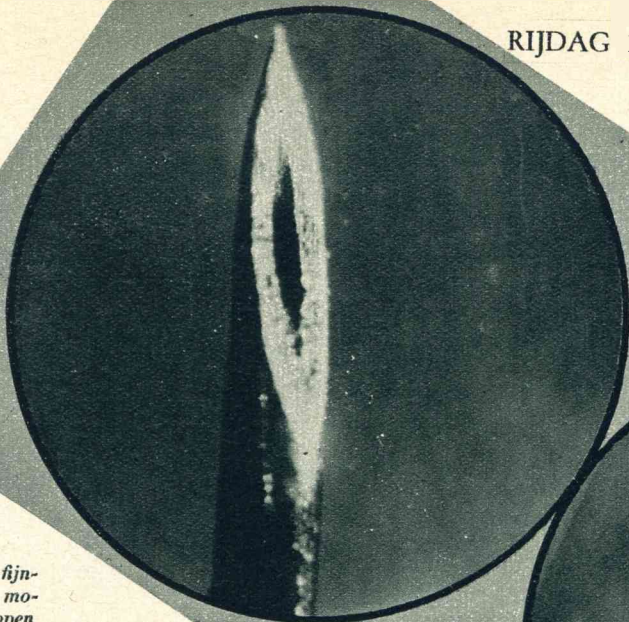
"Tragisch," sprak de gouverneur van de strafkolonie den volgenden dag tot Bruce. „Ik zond de motorsloep uit om hem een goede tijding te brengen. Zijn vriend bekende me voor zijn dood, dat hij den moord bedreven had, waarvoor de ander gestraft is. De bijzonderheden laten geen twijfel over of de vluchteling was onschuldig. Heel tragisch, twintig jaar onschuldig, eindelijk vrij en nu vrijwillig zijn leven gegeven...."

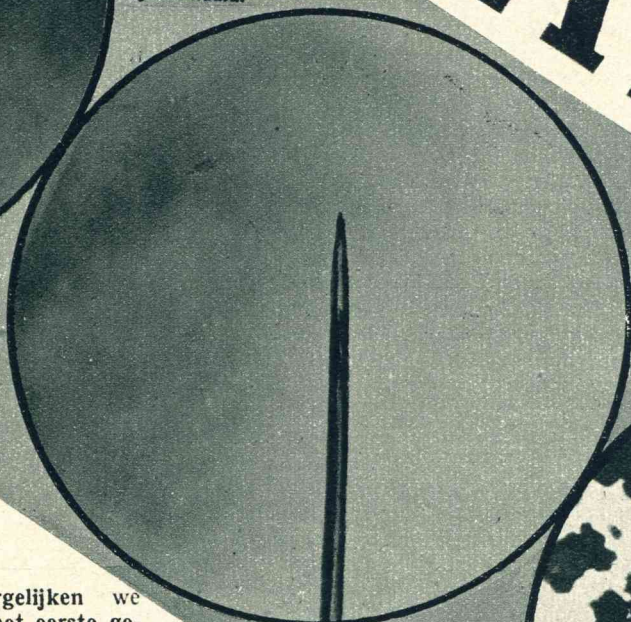
Zalmvisserij aan den Beneden-Rijn. — Een gelukkige vangst en een oogentfeest voor den lijnproever.

*Alle opnamen zijn nauwkeurig
in honderdvoudige ver-
grooting weergegeven.*

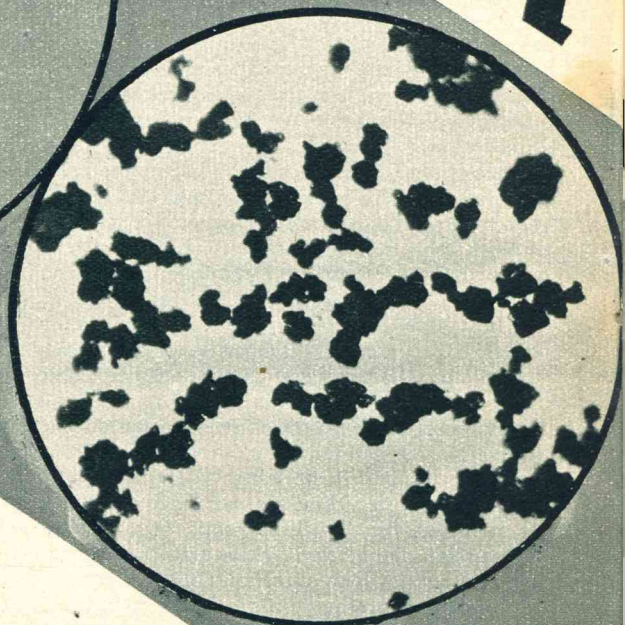
NATUUR

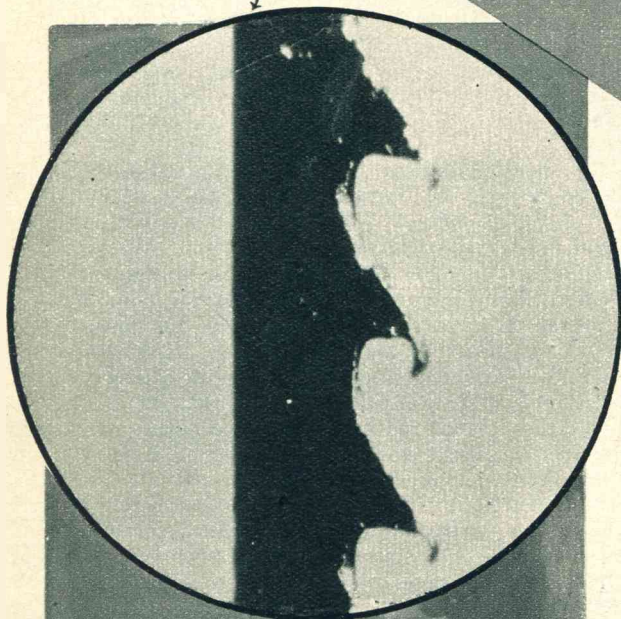
Menschenwerk: de punt van een injectie-naald.

Natuur: de angel van een insect.

Menschenwerk: het fijnste cacao-poeder.

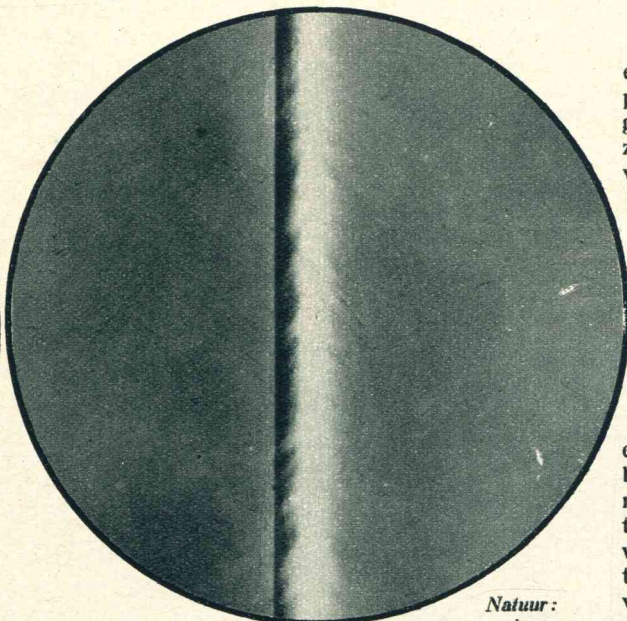

Menschenwerk: de fijnste zaag onder de moderne gereedschappen

dan vergelijken we dien op het eerste gezicht met een spinne-draad, en cacao-poeder schijnt ons zoo fijn als natuur-lijk stof.

Maar wanneer wij menschen-werk en natuurschepping onder den mi-croscop bezien, dan blijkt ons pas, wat

Menschenwerk: de fijnste draad is de gloeidraad van een electrisch lampje.

Natuur: twee spinne-draden.

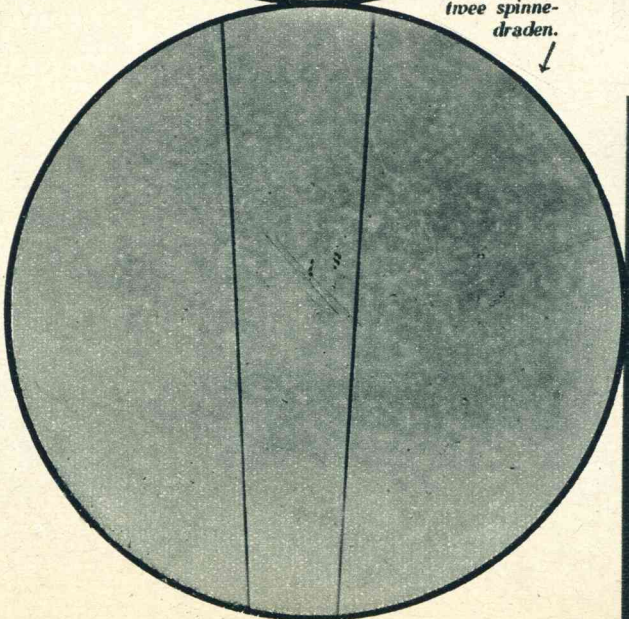
een belachelijke prutters we eigenlijk nog pas zijn. Onder het vergrootglas verliezen de pro-ducten der meest ver-fijnde mechaniek al hun volmaaktheid en worden tot grof, leelijk maakwerk. Het is niet twijfelachtig, in wiens voordeel de vergelijking uitvalt, voor wie onze opnamen be-ziet. Het allerfijnste horlogemakersvijltje lijkt een brok doorkorven gesteente, wanneer wij het, honderdvoudig vergroot, vergelijken met een slakketong onder hetzelfde vergrootglas. De electrische gloeidraad wordt 'n dik touw, vergeleken bij den spinne-draad. En het blijkt bepaald aan-matigend, cacao-poeder nog stof te noemen, want tegenover de stofjes, die er door het zonlicht wervelen, schijnt het cacao-poeder uit kiezelsteen-ten te bestaan. En wanneer we de grove weerhaken van een zenuwnaald bezien, begrijpen wij, waarom

Natuur: de kaak van een bloedzuiger, waarmee deze zijn fijne wondjes zaagt.

Niets heeft de natuur geschapen, of de mensch probeert het na te volgen, in kunst en tech-niek: het is onze hoogste eerezucht, even machtig en kundig te worden als de natuur. Wij hebben kunstmatig zonnelicht gemaakt, brengen kunstmatigen honig voort, wekken in onze labo-ratoria kleine onweders op en willen het zelfs naar ons eigen believen laten regenen. Kunst-matig produceeren wij allerlei soorten van edel-gesteenten en altijd verder verdoen onderzoekers leven en geld aan proeven tot het maken van goud. Ja, zelfs het leven op te wekken in een labo-ratorium behoort tot de eerezucht der menschheid.

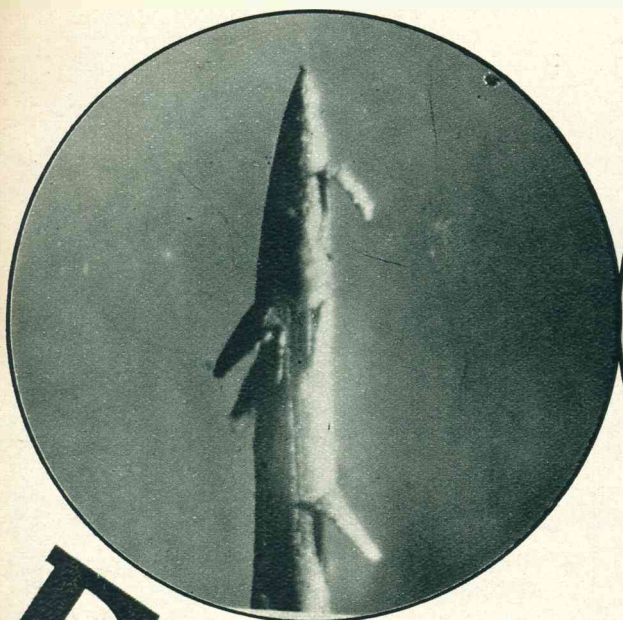
Wij hebben methoden uitgewerkt, machines geconstrueerd, met behulp waarvan wij stoffen en voorwerpen vervaardigen van oneindig fijnen bouw, kunstwerken van precisie-techniek.

Wanneer wij een electrischen gloeidraad bezien,

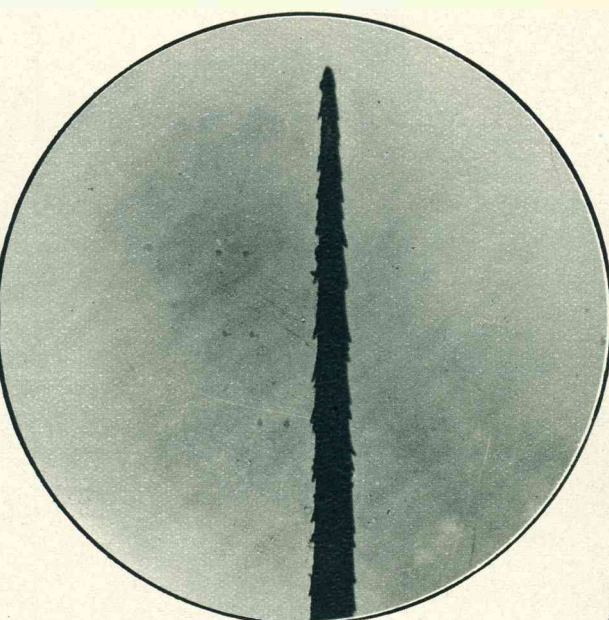

Menschenwerk: de punt van een gewone naald.

Menschenwerk: naald met weerhaakjes voor het verwijderen van de zenuw uit een tand.

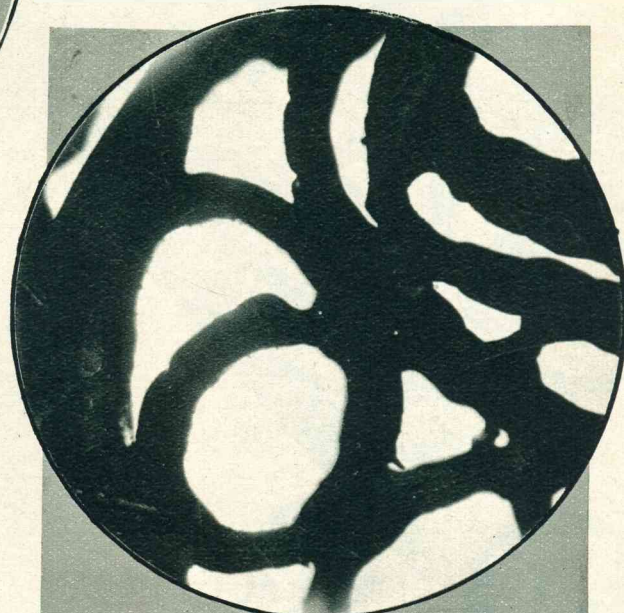

Natuur: de naald met weerhaakjes van een cactus.

onder elke vergrooting nog werkelijk spits, en het is waarlijk beter, ze uit den weg te gaan.

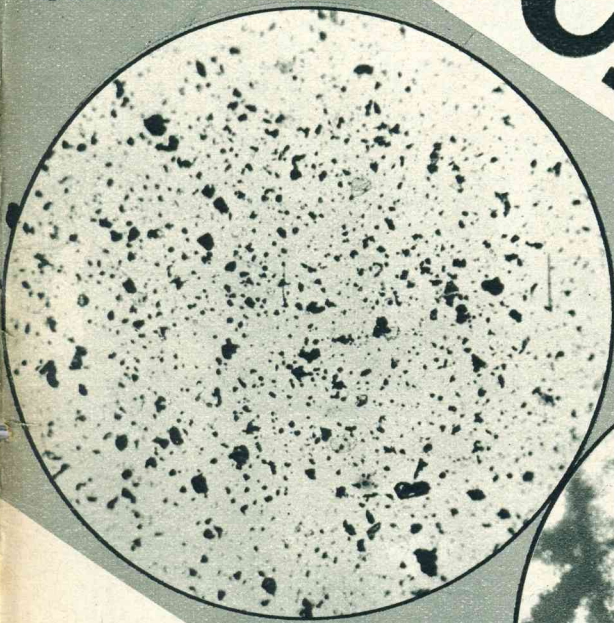
Zoo rooft ons een eenvoudig vergrootglas de illusie, dat wij met onze techniek de natuur zouden evenaren. Maar staan wij nog niet aan het begin der ontwikkeling? Wat beteekenen de enkele duizenden jaren, waarop onze techniek en onze ervaring bogen kunnen, tegenover de onmetelijke tijden, waarover de natuur beschikte om zich te ontwikkelen? Wie zal zeggen, of wij eenmaal niet in staat zullen zijn, met de natuur te wedijveren?

Menschenwerk: een staaltje van het fijnste Italiaansche filigrainwerk.

zoo'n instrument in de handen van den tandarts van voorheen zoo'n folterwerktuig was. Zouden we den heeren van de tandprothese maar niet liever raden, voortaan nog slechts de fijne weerhaakjes van een cactusnaald te gebruiken? Vergelijkten wij eens ons fijnste zaagje met de kaak van een bloedzuiger, dan lijkt het een lomp, ruw, bijna onbewerkt stuk staal. En onze allerfijnste injectienaald lijkt bij honderdvoudige vergrooting bij den angel

Natuur: stof, vastgehouden op vochtig rubber.

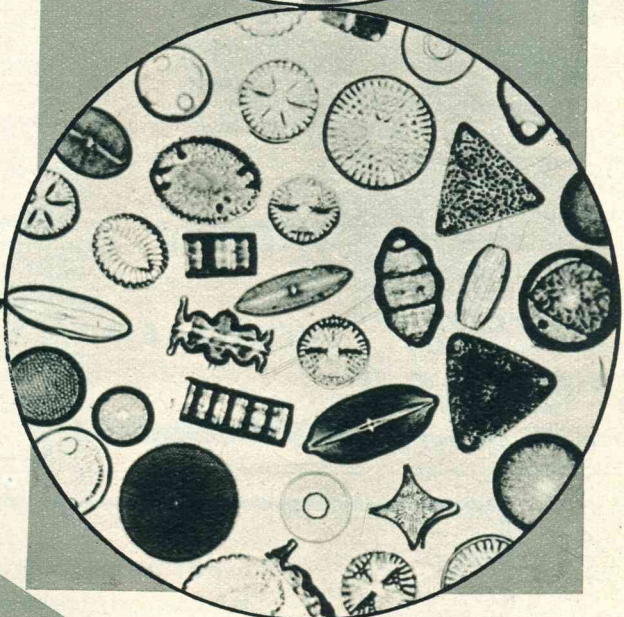

Natuur: het uiteinde van een haar van de brandnetel (de punt is afgebroken en het gif stroomt naar buiten).

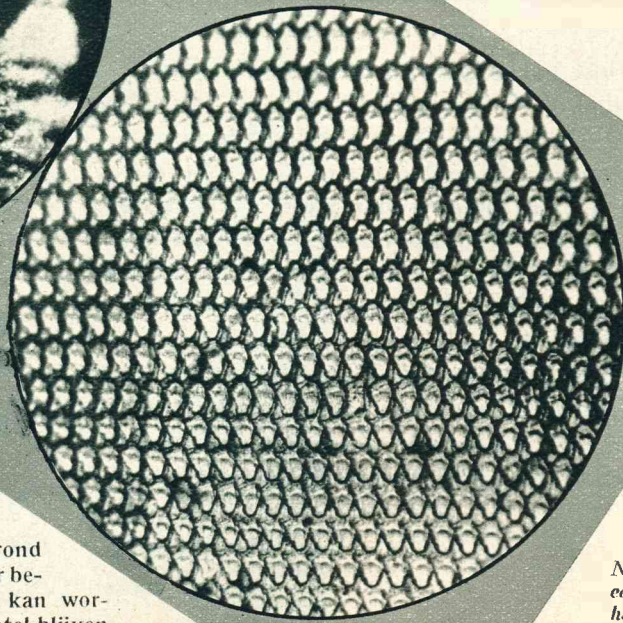

Menschenwerk: de fijnste vijl, die onze techniek kent.

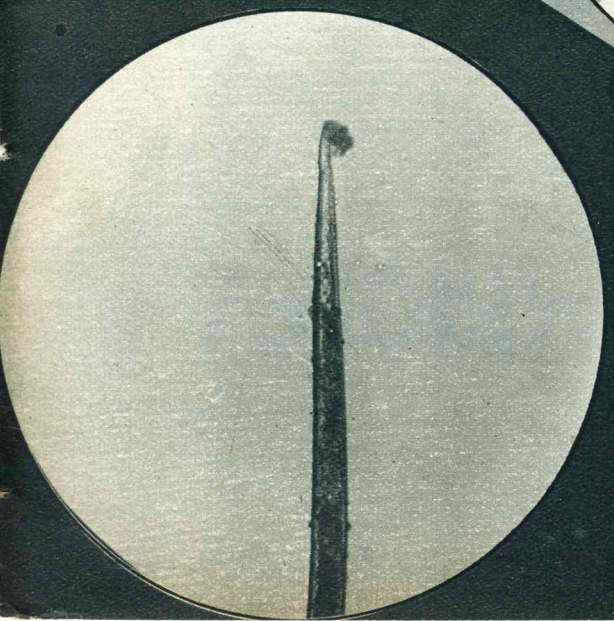
van een mug wel haast een waterleidingpijp. Zelfs de punt van een naald is niet eens puntig, maar bij behoorlijke vergrooting ontdekken wij, dat ze rond is. Dan zou men haast niet meer begripen, hoe daarmee gestoken kan worden. De haren van een brandnetel blijven

Natuur: een rijk en oneindig fijn patroon, dat gevormd wordt door diatomen, kleine zee-organismen.

Natuur: tongplak van een slak, waarmee zij haar voedsel van de planten afschraapt.

EN TECHNIEK

Kinderen vooral zijn dol op Sicksesz! Toch is Sicksesz meer dan alleen een lekkernij! Wanneer ze uit school komen en 't is nog geen tijd om te eten of als onderbreking bij hun spel, is niets versterkender en gezonder dan zoo'n heerlijke Sicksesz-reep!

SICKESZ
vele smaken, één kwaliteit!

**HEERLIJK
EN
VOEDZAAM!**

Wij Hollanders weten wat zuiver is! Dat bewijst het enorme succes van Hero Perl. Geen kunstmatige kleur of smaak. Zuiver Hollandsch Fruit - een natuurproduct!

Perl

De Parel der Dranken

HUURT EEN ORGEL!

Voor f5.- per maand hebt U reeds een mooi instrument en het wordt Uw eigendom. Vraagt eens catalogus no. 93

N.V. HEES & Co., HAARLEM
KRUISSTRAAT 33

Levensverzekering-Mij. „HAARLEM“
Haarlem - Wilsonsplein 11 - Opgericht 1873

Sluit alle soorten Levens-, Pensioen- en Volksverzekeringen

Acht jaar lang last van haar voeten!

Radox zuurstof-bad maakte een einde aan alle misère...

Deze dame schrijft: „Het maakt zoo een oneindig verschil of men gezonde voeten heeft of slechte.“ Het was door Radox dat zij dit ondervond.

„Ongeveer acht jaar lang had ik last van mijn voeten. Ik probeerde alle soorten middelen, maar het bleef even erg: een brandend, doodelijk vermoeid gevoel als ik moest staan; lopen was een kwelling; soms kon ik zelfs geen schoenen verdragen. Toen begon ik elken avond een Radox voetbad te nemen en dit maakte al gauw een einde aan alle misère. Het maakt zoo een oneindig verschil of men goede voeten heeft in plaats van slechte. Ik heb een heel goed teint en ik beweer dat dit door een groot deel komt door Radox. Massa's mensen maken altijd opmerkingen over mijn jeugdig teint. Het is zoo prettig om bewonderd te worden en ook dit heb ik aan Radox te danken.

Mej. W. L. te B.”

Dit wonderlijke zuurstof-houdende badzout lost de doode huidweefsels op en als de oude, doode weefsels, welke de frissche nieuwe huid daaronder verbergen, verdwijnen, behoudt U een gaaf, jeugdig uiterlijk.

Evenzoo is het, wanneer u met de voeten in een Radox voetbad zit. De doode weefsels worden weggeweekt en na eenige voetbaden zullen harde huid en eelt op hiel en bal van den voet verdwenen zijn. En door de verfrischende, antiseptische werking der zuurstof, welke Radox vrij maakt, zullen Uw voeten zacht en welriekend, gezond en verkrachtig blijven. Radox is heerlijk geperfumeeerd en verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten. Een pak is toereikend voor verscheidene weken.

RADOX nu 70 cts.
per pak

Imp.: N.V. Rowntree Handels Mij., Heerengracht 209
Amsterdam-C.

Sinds onze laatste opgave
keerden wij tengevolge onzer

Gratis Ongevallenverzekering

de volgende bedragen uit aan:

W. Post, 1e Hoogerwoerddwarstr. 13, Haarlem	f 300.-
Wed. J. B. G. Konings, Dorpstr. A. 79, Etten	- 250.-
Wed. M. Stoeke, Oude Vest 109A, Leiden..	- 150.-
K. Mörantz, Broekhuizerstr. 21, Rimborg....	- 50.-
H. v. d. Wal, Nieuwe Binnenweg 383 B, R'dam	- 60.-
J. J. Bontje, Noordmolenstraat 30, Rotterdam	- 30.-
Wed. A. v. Weerst, Altingstraat 18, Den Haag	- 600.-
P. J. Vera, Hooge Steenweg 27, Loon op Zand	- 250.-
A. Maes, Winburgstraat 42, Den Haag	- 50.-
M. Naaktgeboren, Adr. Pieterstr. 6, Rotterdam	- 30.-
A. Schrick, Deventerstraat 323, Apeldoorn..	- 60.-
Wed. H. J. v. Abkoude, Zwaanhals 133, R'dam	- 600.-
Wed. C. Bisschop, Nieuw-Vennep.....	- 300.-
	f 2.730.-

Vorig totaal bedrag - 287.636.-

Nieuw totaal f 290.366.-

WRIGLEY'S
KAUGOM
IN DE MOND
IS LEKKER EN
GEZOND!

5ct.
VIER STUKS
PER PAKJE

WRIGLEY